

*Dušan Proroković**

*Institute of International Politics and Economics, Belgrade,
Republic of Serbia*

**RUSSIAN-AMERICAN RELATIONS
IN DONALD TRUMP'S SECOND TERM:
BETWEEN DESIRES AND REALITY****

(Translation in *Extenso*)

Abstract

Donald Trump's initiative to restore Russian-American relations by resolving the Ukrainian crisis with partial respect for Russia's demands seemed surprising and was described as a kind of U-turn in American foreign policy. However, the question is not only what effect such U-turns in bilateral and/or international relations can have, but also whether they can be carried out without major consequences. On the one hand, the Ukrainian crisis is complex; it decisively determines continental security, and therefore, European countries are interested in resolving it. On the other hand, after four years of confrontation, trust between Russia and the collective West has been destroyed, and time is needed to restore it. This research examines the reasons and scope of Donald Trump's initiative. There is a big difference between the publicly proclaimed desire to contribute to establishing peace and improving Russian-American relations and the realities that arise from the establishment of a balance of power through confrontation.

* E-mail address: dusan@diplomacy.bg.ac.rs; ORCID: 0000-0003-3064-2111

** The research was conducted within the project "Serbia and Challenges in International Relations in 2025", implemented by the Institute of International Politics and Economics during 2025.

The paper consists of five parts. The introductory section explains the theoretical and methodological frameworks, presents the research question and hypothesis, and defines the concept of “controlled confrontation”. The second part describes the process by which an absolute breach of trust between Russia and the USA led to an escalation of the confrontation. The third part examines changes in the Russian Foreign Policy Concept, and the fourth part examines how the growth of distrust and changes in doctrinal documents contributed to the misunderstanding. The last part is the concluding remarks.

Keywords: Donald Trump, Ukraine, Russia, foreign policy, peaceful solution, controlled confrontation, international order.

INTRODUCTION: THE IDEA OF “CONTROLLED CONFRONTATION” IN ANARCHIC INTERNATIONAL RELATIONS

In principle, bilateral relations between states can be based on two approaches: cooperation or confrontation. However, in anarchic international relations, simultaneous cooperation and confrontation are most often observed (Proroković 2018). On the one hand, states need to strengthen their positions through the creation of alliances and coalitions, the signing of agreements (to regulate relations with others), and joining international organizations, which clearly indicates a desire for cooperation. On the other hand, the very fact that international relations are anarchic actors must rely on the principle of self-help and defend their interests with all available means, which is the reason for continuous confrontations (to a certain extent and in certain ways, with “friendly states” confrontations can arise due to current issues, manifest themselves on a political level and are easier to overcome, while with “enemy states” confrontations arise due to strategic issues, can also manifest themselves in armed conflict and last a long time).

This paper examines the confrontation between Russia and the United States and the change in bilateral relations resulting from Donald Trump’s 2024 election. The time frame from 2014 is examined, and in this context, two phases of progressive deterioration of bilateral relations (until 2016 and from 2021 to 2024) and one phase of maintaining the regime of “controlled confrontation” during

Donald Trump's first term (2017–2021). The research question is: Can a regime of "controlled confrontation" be established in Donald Trump's second term? In line with this question, the research subject is the foreign policies of Donald Trump (i.e., the contours of the United States' foreign policy under the Trump administration) and Vladimir Putin (after 2022). In this regard, the definition of the term "controlled confrontation" is based on the explanation given by Joseph Biden after a telephone conversation with Chinese President Xi Jinping in November 2021, saying: "It seems to me that our responsibility as leaders of China and the United States is to ensure that the competition between our two countries does not escalate into conflict, whether intentionally or unintentionally. We should stick to just simple, direct competition" (Ruwitch 2021). Thus, in anarchic international relations, competition between key actors is normal and common, but it must be somehow "controlled" or "regulated", either by reciprocal measures and provisions of international law, or by agreeing on some (temporary) principles of functioning (Waltz 1979). Some minimum of trust between the two parties must exist. We can see from the example of Ukraine what happens when this competition escalates into armed conflict. Waltz states that the world political system emerges from the coexistence of states, although no state intended to participate in the formation of a structure that would have a limiting effect on itself. The system is formed and maintained by the principle of self-help applied to the actors (92). By applying the principle of self-help, the relative balance of power changes. In doing so, states try to mitigate the factors that have a limiting effect on their position. The beginning of direct communication between the United States and Russia occurs because both states try to mitigate the limiting factors that appear after the escalation of the conflict in Ukraine through direct negotiations. However, despite direct negotiations, establishing a balance of power proves to be a far more complex process, and the consequences of the previous deterioration in relations are difficult to reverse. The previous deterioration of relations between the US and Russia has changed the character of international relations, so the direct negotiations that began in the spring of 2025 are taking place in new circumstances.

The hypothesis being tested is that the ambition of the two leaders (Vladimir Putin and Donald Trump) to establish a regime of

“strategic stability” will result in an extremely uncertain outcome, even if Russian-American bilateral relations are placed under a regime of “controlled confrontation”. The research was conducted based on the theory of structural realism (and the consideration of the consequences of establishing a balance of power between great powers in an anarchic international environment), and the methods of discourse analysis (analysis of statements and messages that precede political decisions), comparative analysis, case studies, and synthesis were also used. Discourse analysis is conducted by contextualizing statements, decisions, and documents (strategies and strategic concepts) that shape the characteristics of US and Russian policies since 2022. With this goal in mind, the works of American and Russian researchers who have examined and analyzed bilateral relations between these two states since the escalation of the Ukrainian crisis are cited.

The scientific justification of the research is based on the confirmation of the theoretical patterns of structural realism, which have often been challenged and rejected in previous decades, and the social justification is in presenting the methods of establishing a balance of power (which certainly has consequences for the entire international relations and foreign and security policies of all actors, especially small states that must adapt to these consequences).

THE PROGRESSIVE DETERIORATION OF RUSSIAN-AMERICAN RELATIONS: HOW THE TRUST HAS BEEN DESTROYED?

The complexity of bilateral Russian-American relations (or, earlier, Soviet-American relations) has been the subject of research for several decades (in the framework of political science, international relations theory, economics, strategic studies, etc.), practically since the end of World War II. The dynamics of relations between the two superpowers determined the character of the entire world policy during the period of bipolarity, and therefore, the interest of researchers in this topic was quite high (Merilini 1990; Vanaik 1991; Welch Larson 1997; Полюнов 2008; Sogrin 2015; Батюк 2018). Logically, in the 1990s, this topic lost its relevance as the USA became the dominant actor in international relations and disintegration processes occurred in

the (post)Soviet space, burdening Russian foreign and security policy (Filitov 2011; Naumov 2006; Bodrova 2017). Due to disintegration and all its consequences, the USA views Russia only as a regional power, an actor significant for regional security dynamics in one part of the world, but not as significant for global processes. This (at that time also underestimating) approach will be confirmed by President Barack Obama in 2014 when he said that “Russia as no more than a regional power whose actions in Ukraine are an expression of weakness rather than strength, as he restated the threat from the G7 (Group Seven) western allies and Japan that they would inflict much broader sanctions if Vladimir Putin went beyond annexation of Crimea and moved troops into eastern Ukraine” (Borger 2014).

However, despite Obama’s opinion, since the second decade of the 21st century, as the multipolar structure of the world political system took shape, researchers’ interest in monitoring and analyzing Russian-American relations has again grown precisely because Russia’s influence in international relations has grown (Cox 2000; Stent 2015; Podlesny 2007; Shakleina 2022). Without a doubt, both great powers represent poles in the global arena; they are centers of power on whose decisions global processes depend. Logically, the transition from a unipolar to a multipolar order has brought an increasing number of confrontations between the USA and Russia. The USA has tried to maintain the role of the dominant actor and prevent the establishment of a balance of power in international relations (in this context, Obama’s quoted statement should also be viewed as a refusal to accept Russia as an “equal”), while Russia’s strategic goal was (and remained) diametrically opposite. The events of the second decade of the 21st century, when joint action – largely by Russia and China – established a balance of power towards the USA (actually, towards the collective West, which, in addition to the USA, also includes European countries and several American allies in other parts of the world, such as Canada, Australia, New Zealand, Japan, South Korea) represent a classic example of confirming the theory of structural realism (neorealism), and therefore the increasing number of confrontations between the USA and Russia should not be surprising.

The most significant confrontation occurred in Ukraine, after the *coup d’état* in Kiev in 2014 and the overthrow of the legally elected

President of Ukraine, Viktor Yanukovich, in a colored revolution, which was supported organizationally, politically, and especially financially by the United States and European countries (there is already extensive literature on this, and numerous claims made at the time of the colored revolution were confirmed by subsequent events) (Bensaada 2014; Карамац 2023, 39–56; Крысенко 2021, 15–29). As the interests of the United States and Russia became increasingly conflicting, the “field of confrontation” expanded, and this also holds for the interpretation of the events of 2013–2014 on the Kyiv “Euromaidan” (Shevsky 2022). Several researchers who have accepted the interpretation, which has been widely disseminated in public space (and academic circles) in Ukraine and the states of the collective West, do not agree with the previous statement about the overthrow of Yanukovich and the colored revolution. The events at “Euromaidan” (Shevsky 2022) are interpreted as “the largest series of pro-European protests in history”, “peaceful civilian protests were met with state violence” (Campbell et al. 2025, 2); or as the “Ukrainian Revolution of Dignity” (Schveda and Ho Park 2016, 85–91). “Euromaidan” was and remains a psychological issue for Ukrainians themselves, and therefore influenced the shaping of national identity (Chayinska et al. 2019, 45–65). This was a reflection of the aspiration that “Ukrainians have been building Europe from below. The previous regime’s last-minute rejection of a long-awaited association agreement with the European Union prompted citizens to take matters into their own hands, and over the course of the next three months, a new Ukraine was born” (Krapfl and von Burgsdorff 2023, 325). Iaroslav Hrytsak calls these protests a “revolution of values”, and Volodymyr Viatrovich calls them an “anti-Soviet revolt” (Hundorova 2016, 163). The above disagreements, of course, do not change the facts and, therefore, do not affect the position of the author of this paper, but are stated as an objective reality that appears in today’s research on the Ukrainian crisis, European security, and international relations.

The attempt to maintain a regime of “controlled confrontation” after 2014, which seemed to be organized by the Minsk negotiations, failed ingloriously, as there was absolutely no willingness to implement the Minsk agreements, which included constitutional changes and asymmetrical decentralization of Ukraine (with a special status and

jurisdiction for two eastern regions – Donetsk and Luhansk) (Arbatova 2022). Angela Merkel and François Hollande later admitted that the Minsk negotiations actually served to “buy time” to strengthen the military potential of the Ukrainian armed forces (while the negotiations were ongoing, Ukraine was arming itself and preparing for a “military solution” to the conflict) (Thumann 2022; Politika 2022). This entire strategy was based on the constant depletion of Russian forces and the distraction of Russian attention, with the hope that at some point this would create the prerequisites for internal destabilization in Russia or even a coup in Moscow (Domanska 2023; Kowal 2023; Palve 2025). The implementation of this strategy was progressive, upgraded by attempts to destabilize Belarus (after the 2020 presidential elections, the EU refused to recognize Alexander Lukashenko as the elected president, so the member states “proclaimed” his opponent Svetlana Tikhanovskaya as the “elected president” and “national leader” even though she officially won only 10.23% of the vote in the elections) and Kazakhstan (mass protests, which included raids on state institutions and clashes with security forces in January 2022, ended with the intervention of the CSTO – Collective Security Treaty Organization forces led by Russia), and included the intensification of US, NATO – North Atlantic Treaty Organization and EU activities in the South Caucasus and in Moldova (which will finally be confirmed in 2024 during the organization of parliamentary and/or presidential elections in Georgia and Moldova).

Also, the (latest) attempt to establish a regime of “strategic stability” through direct negotiations between Vladimir Putin and Joseph Biden (direct talks held in Geneva in June 2021, and a multi-hour video conference in December of the same year) failed ingloriously (Minzarari 2021; Stefanović and Kostić-Šulejić 2024, 89). Russia’s explicit demand concerned Ukraine’s non-admission to NATO, as the basis for any further talks. However, in everyday practice, completely different trends were again observed. “The NATO Secretary General announces the possibility of deploying nuclear weapons in Eastern European member states, the crisis on the Polish-Belarusian border is deliberately heading towards escalation, the Ukrainian authorities are making new preparations for the continuation of the armed conflict in the east of the country, Biden himself is

threatening a boycott, partial or complete, of the Winter Olympics in Beijing due to human rights violations, and by this he means the situation in Xinjiang, Hong Kong and Tibet, while US congressmen are proposing a resolution that would declare Vladimir Putin illegitimate in advance, already at the moment of his candidacy for a new presidential term” (Proroković 2021).

Mutual trust, already on shaky ground and constantly questioned since the end of the Cold War, completely collapsed after the inauguration of Joseph Biden in January 2021. Just a year later, this resulted in a total escalation of the armed conflict in Ukraine. There were direct talks with Vladimir Putin, but it seems that the Biden administration was not in the mood for an agreement on “strategic stability” that would imply the acceptance of Russian terms. The American (Democratic) leadership, from Obama to Biden, sees Russia as a regional power, and respecting Russian demands would practically mean legitimizing a new status – Russia would be anticipated as a great power. The Russian leadership sees itself as a great power, and therefore, the US’s unwillingness to respect it and to confirm the strategic stability agreement in direct talks is dismissed as an understatement. Trust between the two sides practically no longer existed, and the inability to reach an agreement contributed to the escalation of the armed conflict in Ukraine.

RUSSIA’S FOREIGN POLICY AFTER 2022

Russia had to define a new foreign policy, adapted to the new conditions that characterized the armed conflict on Ukrainian soil and the conduct of an uncompromising hybrid war against the collective West. Yaakov Kedmi noted that the West’s conduct practically leaves little room for maneuver for Russia: “You are now outside the law! Your country is outside the law! Your culture! Your athletes! Your history! You are not within their jurisdiction. And you are thinking: how can we live by laws that do not apply to us! How will you live in this lawlessness? By laws that are being broken to stifle you” (Proroković 2022). Russians and Russia, as far as the West is concerned, have been excluded from the international order, global trends, and decision-making processes since February 2022. “That’s

why Dostoevsky and Tchaikovsky are being removed from the repertoire, sports clubs and national teams are being expelled from international competitions, and students are being expelled from universities. A church was robbed in Oxford, a Munich clinic was banned from entry for Russian and Belarusian patients, and offensive posters are being put up in shop windows. The hysteria continues, the madness knows no bounds, and racism is also being observed in some anti-Russian actions. Long-held stereotypes about cruel, arrogant, insensitive, and haughty Russians can today be reported as undeniable and proven facts” (Proroković 2022).

Even before 2014, Russia had been striving to obtain a kind of “recognition of great power status” from the USA and thus legitimize its position in world politics (Nedić and Mandić 2021, 139–157). Since 2014, it has been intensifying its efforts in this direction, and “in this context, confrontations serve as instruments of pressure on the other side, of proving its own power and of communicating that Russia is capable of both protecting its own interests (which directly concern national security) and of influencing global security and overall international relations. The documents of the same name, the Foreign Policy Concept of Russia, from 2013 and 2015, unequivocally emphasize that the main goal is for this country to be one of the poles in the emerging multipolar system” (Proroković 2023, 50–51). The 2015 Concept states: “The state policy in the field of national security and socio-economic development of the Russian Federation contributes to the implementation of strategic national priorities and the effective protection of national interests. A stable foundation has been created for the further expansion of the economic, political, military and spiritual potential of the Russian Federation, as well as for increasing its role in the formation of a multipolar world” (Концепция внешней политики Российской Федерации 2015, point 7). Two years earlier, it was declared that Russia would “work to anticipate events and lead them”, and in this regard, point 4a states that the goal is to occupy “a leading and authoritative position in the international community, as best suits the interests of the Russian Federation as one of the influential and competitive centers of the modern world” (Концепция внешней политики Российской Федерации 2013, 2).

However, due to the hybrid war, which includes attempts at international (political) isolation of Russia, economic sanctions, a propaganda campaign and (mis)use of all mechanisms offered to the West by certain international organizations (UN General Assembly, Council of Europe, International Criminal Court, G7, etc.), Russia has been forced to change its Foreign Policy Concept. “For the first time, the emphasis is on the fight against neo-colonial practices, which will prevent the hegemony of Western states and strengthen Russia’s position in non-Western countries. A striking example of the logic of neocolonialism is the new hybrid war in Ukraine and its political and economic consequences. Rejecting the reality of a multipolar world, the countries of the collective West give preference to a wide range of military-political instruments, bypassing universal structures, including the UN Security Council. As Aleksandr Kramarenko rightly notes, equal international cooperation prevents the West from keeping the whole world in colonial dependence” (Lebedeva and Bobrov 2023; Крамаренко 2023). Faced with “excommunication from the Western order”, the foreign policy concept also states that “it is important to note that one of the priority areas of humanitarian policy is countering Russophobia, the initiators and conductors of which are hostile foreign states” (Lebedeva and Bobrov 2023). Also, the concept of strategic planning is being introduced, based on national interests from which all goals derive (previously, strategic goals were declared the highest priorities in such documents, and the processes that should lead to their fulfillment were adjusted accordingly, and certain “instruments” were used). However, the most visible change concerns the geopolitical vector of Russian foreign policy. The previous Concepts (adopted consecutively in 2013, 2016, and 2020) also emphasized the need to improve the work of the REC – Republic Electoral Commission. Russia, India, and China, and the BRICS formats (in addition to India and China, Brazil and South Africa were also included, and from 2023, the list of members will be further expanded), and this new one explicitly lists some additional priorities of a “global nature”. Russia is turning towards broader and more intensive cooperation with the countries of the Asia-Pacific region, the Islamic world, Africa, Latin America and the Caribbean, the “Eurasian continent”, and goals related to the Arctic, the World Ocean, and space are declared as national

interests. Ivan Timofeev calls this approach “the path to the world majority” (Timofeev 2023). Relations with the USA and Western Europe are no longer a priority; on the contrary, they are now hostile Russophobic countries, and relations with them directly depend on the strategy of their actions (Концепция внешней политики Российской Федерации 2023). That is, they will be based on pure reciprocity, whatever that means in practice. Excommunicated from the “Western order”, Russia has since 2022 interpreted and established its relations with the USA differently. If the USA were waging a hybrid war against Russia, the response had to be a Russian hybrid war against the USA.

In this context, Russia’s nuclear doctrine should also be viewed. It was a response to the increasingly open and extensive supply of weapons and ammunition to Ukraine by a NATO member. The revision of the nuclear doctrine in November 2024 “lowered the threshold” for the use of this type of weapon more in a rhetorical than in a substantive sense, because it could also be used in the event of a conventional attack by an enemy that poses a “critical threat” to Russia (Kalabuhov 2024). In addition, it was defined that a “joint attack” on Russia would be considered a conventional attack by any state supported by a nuclear power. This is a strategic deterrent measure directed at the Western nuclear powers (the United States, Great Britain, and France) and a warning that proxy wars against Russia (such as the one in Ukraine) will not be tolerated in the future (Blagojević 2025, 42). Therefore, in the second half of 2024, in parallel with the implementation of the new Foreign Policy Concept and preparations for updating the “Fundamentals of the State Policy of the Russian Federation in the Field of Nuclear Deterrence”, an increasing number of analyses and articles are appearing in the public space announcing the possibility of using nuclear weapons and/or the outbreak of nuclear war (Karaganov 2024; Korotchenko 2024; Medvedev 2024). Most likely, at the beginning of its military operation in Ukraine in February 2022, the Russian leadership did not think that this development of the situation would occur only two and a half years later. Negotiations with the Ukrainian side (conducted first on the territory of Belarus, and then in Istanbul), the withdrawal of military forces from certain parts of Ukraine after those negotiations (parts of the areas around Chernigov, Sumy, Kharkov and Kiev), attempts to leave open channels of communication

with Western countries, even the initial misunderstanding that, as far as the collective West is concerned, Russia remains excluded (and for which Yaakov Kedmi warned the Russian elite and the political public with a sharp statement), indicate that at that time there was a lot of confusion, misunderstanding, indecision and inability to find their way in the newly created situation, along with the assurance that a new type of confrontation (the armed conflict in Ukraine) does not mean the cessation of all types of cooperation. Since there was no cooperation (and the confrontation also extended to the freezing of Russian foreign assets abroad, the prevention of financial transactions with Russia, the brutal seizure of Russian property state and private abroad, and the destruction of Russian strategic infrastructure such as Nord Stream), over time, Russian policy (foreign and security) is being consolidated, framed on new concepts and doctrines, and based on reciprocity in relation to the collective West (one could even conclude, observing the changes in nuclear doctrine, that these are asymmetric measures, which seem very threatening to enemy states). This undoubtedly increases the conflict potential and, six decades after the Cuban Missile Crisis, once again brings the topic of nuclear war to the forefront of political debates. In the absence of trust between Russia and the United States, anarchy manifests itself in this way. It turned out that, to a certain extent, such a manifestation of anarchy also affected the American approach, influencing the formation of Donald Trump's view of the Ukrainian crisis. Several reasons influenced Trump's view of Ukraine, but one of them is certainly the possibility of a nuclear war. He did not want to go to war with Russia over Ukraine; in fact, he was not ready to damage his relations with Moscow over the Ukrainian issue (Stent 2024).

TRUMP'S FOREIGN POLICY AND RELATIONSHIP WITH RUSSIA

Unlike his predecessors, Trump has shown in his first term that he has no intention of pursuing a policy of continuity. His foreign policy has been unpredictable, often marked by unusual or incomprehensible decisions, grounded in the principles of deterrence, containment, and coercion (Preston 2021). In international relations,

Trump gives priority to bilateral agreements, and international organizations and conventions that he assesses are not in the interests of the United States are either sharply criticized (thereby delegitimizing them, such as the World Trade Organization), or bypassed (he treats them with disdain, making it clear that the United States comes first, which can be seen in his relationship with the EU) or withdrew from them (the Paris Agreement and the Trans-Pacific Partnership) (Jervis 2023). Supporting Israel, Trump is withdrawing the US from the nuclear agreement with Iran, imposing new sanctions on this country, thus trying to create a different balance of power in the Middle East. Surprisingly, he meets twice with North Korean President Kim Jong Un (in February and June 2019) to initiate the topic of denuclearization of the Korean Peninsula, and demands that NATO allies increase their military spending. Trump's unpredictability may also be a consequence of frequent resignations or replacements in key positions in his administration. During the first term, two secretaries of state, two ambassadors to the UN, two CIA directors, three secretaries of defense, four assistants for national security, etc., were replaced in the Trump administration. It is noteworthy that, halfway through his first term, Trump started a trade war with China, which will continue even after Joseph Biden takes office as president. The perception of China as the most significant challenger and greatest threat to the United States in the international arena is a characteristic of Trump's policy. It is not excluded that Trump addresses Russia differently than his predecessors, precisely because of this. From Trump's perspective, it is desirable to loosen (or, in the extreme case, break up) the Russian-Chinese partnership, thereby leaving Beijing without an important ally in balancing power (Proroković 2024, 84–94).

It is noteworthy that Trump's second term in 2025 begins with a series of unexpected decisions (introducing or increasing tariffs on goods from Canada and Mexico, opening a political front towards the EU, as manifested in Vice President Vance's speech at the Munich Security Conference) and incredible statements (taking Greenland from Denmark, demanding management of the Panama Canal, demanding that Ukraine hand over its critical raw materials). The second term also begins with Trump's phone call to Russian President Vladimir Putin and the rapid organization of a bilateral meeting in Riyadh between

delegations led by the heads of diplomacy, and then a direct meeting between the two heads of state in Alaska. Now the US wants an immediate end to the armed conflict, a peace agreement, and improved relations with Russia, which is why Trump and his entourage are approaching Volodymyr Zelensky in a very undiplomatic manner (as he is otherwise inclined to do), highlighting the issue of corruption related to US donations to Ukraine in the period 2022–2025. “In a major diplomatic turnaround”, the two sides have agreed to restore their diplomatic missions in Washington and Moscow, to form a high-level team to support peace talks on Ukraine, and to explore opportunities for closer relations and economic cooperation (Lee and Litvinova 2025). If in the non-Western part of the world, Trump’s previous decisions and announcements seemed unexpected and incredible, for Americans and American allies (especially in Europe), Trump’s attitude towards Ukraine seemed absolutely shocking. Fareed Zakaria states that it represents a “stunning turn” that is “in some ways the biggest turn in American foreign policy in the last eight decades” (Zakaria 2025). Roger Köppel explains why this is happening: “The war drum against Russia, that crazy plan that defies all historical experience to defeat Russia militarily in its own backyard, is inevitably proving to be empty, historically blind and dangerous for society. Thanks to the apparent irrelevance of the Brussels Eurocrats, it is becoming clear that this conflict between Ukraine and Russia has always been, as we have written here, a proxy war between the American neoconservative war lobby and a resurgent Russia” (Köppel 2025). In addition to the assumptions made above about the causes of Trump’s attitude towards Russia, it should be added that the reasons for the change of course may also be the high costs of this proxy war (and the outcome is extremely uncertain despite the high costs), which could at one point escalate into a nuclear war, but also the fact that this war was a “geopolitical investment” of American neoconservatives (part of the Republicans gathered around the Bush family) and neoliberals (gathered around the Democratic Party), people against whom Trump launched an extensive campaign on the domestic level. It is noticeable that, unlike when he took office in 2017, Trump is starting his second term far more prepared. Even before the inauguration, he announced the appointment of key functionaries, mostly people who share his views on foreign

and security policy, and who were recruited from the first or second echelon of the Republican Party. Trump used the four years spent in opposition to select personnel and assemble a management team. Therefore, despite unexpected decisions and incredible statements (unlike his first term), there were practically no “leaks” of individuals from Trump’s environment. Not only did no one contradict him, but the newly appointed officials also wholeheartedly supported him. US Secretary of Defense Pete Hegseth, at a meeting of the Ukraine Defense Contact Group (also known as the Ramstein group) in mid-February 2025, told other participants (NATO allies and other partners) that NATO membership was “no longer an option for Ukraine”, and that politicians in Kiev must prepare for the negotiation process and abandon the idea of returning the entire territory. According to him, the members of the Ramstein group “must face reality” and abandon the “illusory goal”. He also added that most of the financial obligations and military responsibilities for the situation in Ukraine would be assumed by European countries, including the potential deployment of peacekeeping forces on the ground, but that this would not imply the protection of those forces under Article 5 of the NATO Charter. This practically means that in the event of any new escalation of the conflict between Russian and European forces in Ukraine, the United States will have no obligation to intervene. Hegseth came “to communicate directly and unequivocally that the harsh strategic realities prevent the United States from being primarily focused on the security of Europe. The United States faces serious threats to our homeland. Therefore, we must, and already are, primarily focused on the security of our own borders” (Cook and Cropp 2025).

For Trump’s foreign policy, according to these explanations, Ukraine is not a priority, but a “bottomless pit” that has “eaten up” hundreds of billions of dollars (directly or indirectly) in just three years, and this crisis has given rise to a new threat in the form of nuclear war. Considering other statements and decisions from his first term, China is a key threat to US interests in foreign policy, and Trump wants to weaken the mechanisms that maintain the balance of power in international relations by intensifying cooperation with Russia. The way he did this indicates that Trump perceives Russia as a great power, that is, the impression is gained in the entire international community

(no matter how we define this term) that Russia is equal to the US and that its demands will therefore be respected (the negotiating principles announced by Pete Hegseth are that there will be no membership for Ukraine in NATO and that there will be changes to Ukraine's borders in favor of Russia).

POINTS OF (MIS)UNDERSTANDING: THE FUTURE OF RUSSIAN-AMERICAN RELATIONS

Of course, the establishment of direct communication after three years of no cooperation has been welcomed by Russian researchers and international relations commentators. Russia needs a peaceful solution for Ukraine, as the armed conflict has brought increased costs and expenditures for military purposes, large human losses, but also a change in circumstances both internally (terrorist acts, threats to security, attacks on infrastructure facilities) and externally (continuous confrontation with the collective West, the conduct of a hybrid war that also has its own “conventional dimension”). However, one also gets the impression that Russia does not need to “rush” to reach a peace settlement. Trust is relatively easy to lose, but difficult to regain. Although Donald Trump's policies, viewed from both an ideological and geopolitical perspective, are fundamentally different from the Biden administration's positions, Russian distrust of proposals coming from the US remains high, despite “open channels” of communication and direct talks between officials (visits by US President's envoy Steve Witkoff to Moscow and Russian President's special representative Kirill Dmitriev to Miami during the second half of 2025).

Sergei Karaganov suspects that “all talk of compromise and truce boils down to freezing the conflict along the line of engagement. This will give them time to rearm the remnants of the Ukrainian army, and, reinforcing it with troops from other countries, start a new round of hostilities. So, we will have to fight again, but this time from less advantageous political positions. If the worse comes to the worst, we can and should present such a compromise as a victory. However, this will be a quasi-victory, and, frankly speaking, the West's victory. This is how it will be seen around the world and by many in our country, too” (Karaganov 2025). Therefore, he advocates a new approach that

must be based on eliminating the causes of a possible renewal of armed conflict in the future: “If and when the Americans withdraw, Ukraine will be defeated quite quickly. Its eastern and southern regions will be handed over to Russia. The central and western parts of present-day Ukraine should become a neutral, demilitarized state with a no-fly zone above it, where everyone who does not want to be with Russia and obey its laws can come and live. A truce will be concluded. After the truce, we will have to join forces with our friends from the World Majority to address the problems facing humanity, even with the Americans, if they come to their senses at last. At the same time, it will be necessary to keep Europe from solving the world’s problems for a while, as it is once again becoming the main threat to itself and the world. Peace in Europe can only be established when its back is broken again, as we did in the past by defeating Napoleon (*Napoleon Bonaparte*) and Hitler (*Adolf Hitler*), and when the current generation of its elites changes” (Karaganov 2025).

Rostislav Ishchenko thinks similarly: “The United States wants this to be a victory over Kyiv, and Russia needs to fixate on its victory over the Collective West, which caused the Ukrainian crisis and, thanks to whose support, Ukraine has held on for so long. The United States is ready to cede any territory of Ukraine, and even all of it, but it is important for them to be recognized not as a participant in the conflict, but as a mediator. We can be flexible on the issues of borders, governments, inclusion, exclusion, and the division of territories (except for what is the constitutional territory of Russia), but we cannot allow the West to escape from facing its own, and not only Ukrainian, defeat in the current military crisis. So, the Russian position is that we can negotiate with Kyiv, but we can also beat it to the punch – as the cards fall. The West, more precisely the US, is the one we are necessarily waiting for at the negotiating table as the other side in the conflict, whose defeat we intend to ensure. Others can be present, if Washington is more comfortable with them in the company, but in principle their presence at the negotiations (and some of them on the political map as well) is not necessary” (Ishchenko 2025).

Andrew Korybko reminds us that “Russia’s two main goals in the special operation are the demilitarization and denazification of Ukraine”, and it is open to how this can be realized even in agreement

with Trump: “It is unrealistic to imagine that Trump will agree to allow Russia to deploy armed forces throughout Ukraine to implement this, which means that this can only be achieved through diplomatic means, with the consent of Kiev” (Korybko 2025). In practice, this means there will be neither quick solutions nor quick implementation once solutions are established. Dmitry Suslov also writes about denazification and demilitarization, warning that “the dynamics and high pace that Trump has taken in the negotiations on Ukraine are associated not with the desire to improve relations with Russia, but with the desire to achieve a ceasefire on the battlefield as soon as possible. Not a comprehensive solution with the elimination of the root causes, but precisely a ceasefire. This interest is connected, first of all, with the desire of the United States to prevent the complete defeat of Ukraine and its transformation into ‘Trump’s personal Afghanistan’. Secondly, with the US aspiration to free forces and resources from European affairs and transfer them to the fight against China, shifting further life support of Ukraine to the Europeans” (Suslov 2025). He emphasizes that “the US interest – even under Trump – is precisely the opposite: Ukraine should remain a militarily strong state in the Western orbit, even if its further militarization would be carried out at the European expense. It will be extremely difficult and hardly possible to reach an agreement on this issue” (Suslov 2025). Suslov suggests that “accordingly, it is necessary to insist not only on formal non-entry into the alliance, but also on serious restrictions on practical cooperation between Ukraine and NATO, the EU countries, Great Britain and the USA in the military sphere – to turn post-war Ukraine into a truly neutral buffer. Without the delivery of Western weapons, without joint military exercises, without training the Armed Forces of Ukraine by Western instructors, without the delivery of intelligence information and, of course, without the deployment of any Western troops on the territory of Ukraine” (Suslov 2025). The already quoted Ishchenko even believes that even resolving the Ukrainian crisis will not help stabilize international relations: “the Ukrainian crisis is only a part of the global crisis, an important one, but not the most important one. The global crisis will not end soon. Too many forces are involved. If Ukraine, which had very limited resources, with limited military-technical and financial assistance from the West, has been waging a

full-scale war against Russia for more than three years, then it is easy to understand that the resources of Russia, China, the United States and their allies will be enough not for years, but for a decade or two of confrontation (if it does not turn into a world war, but retains the nature of local military conflicts and a comprehensive economic war)” (Ishchenko 2025). When it comes to global processes and geopolitical interests, Alexander Dugin states that “Trump intends to cut off all opportunities for China to continue on its current course. Trump sees China as the main competitor to American hegemony and has already launched a new round of economic and trade war, a characteristic of the Biden administration, though not with such intensity. Russia obviously does not pose a major threat to Trump, but China does. Therefore, the focus of American foreign policy will likely shift from Russia to China”. He also notes that Trump “is annoyed by the BRICS and is even threatening it with sanctions for abandoning the dollar in world trade, warning of retaliation for attempting to introduce some other global reserve currency. But at the same time, he himself is actively introducing a cryptocurrency economy, which, in essence, separates global finance from the monopoly on emissions. Therefore, one should pay attention not to his individual statements and gestures, and not even to Trump’s specific political steps, but to the ideological and geopolitical model that he follows” (Dugin 2025).

In addition to the Russian political public’s suspicion of the initiated process, the announcement of a Russian-American agreement reached in the manner proposed by Trump has also been met with fierce opposition and/or criticism in both the United States and Western European countries. The mildest effect is the warnings that quick solutions are unattainable and therefore calls for the American president to reconsider his position (Ryan 2024). Far more severe are the warnings that his approach to the Ukrainian crisis and relations with Russia could turn into a complete disaster (Ash 2024; Baev 2025; Caryl 2025; Kramer 2025). Robert Kagan states: “If Ukraine falls, it will be hard to spin as anything but a debacle for the United States, and for its president” (Kagan 2025). Just as there is Russian distrust of American proposals, there is also a fear in the US and Western Europe that a quick deal with Russia could turn into a disaster for NATO and the EU. Immediately after the inauguration, when the US president’s approval

rating is (as a rule) very high, the Trump administration can ignore warnings and criticism and appeal to the legitimacy that the president gained in the elections. However, as time goes on and if there is no sustainable solution, that legitimacy may wear off, meaning the impact of warnings and criticism will become increasingly widespread. Simply put, in the period from 2022–2025, circumstances changed irreversibly, and the confrontation became open and complete, taking the form of a hybrid war (with a conventional dimension in the conduct of a NATO proxy war against Russia on Ukrainian soil). Despite the initiative for a peaceful solution and direct negotiations, distrust remained and persisted.

CONCLUSION: THE PATH OF ESTABLISHING A “CONTROLLED CONFRONTATION”

Trump’s “stunning U-turn” in Ukraine (as Fareed Zakaria described it), viewed from a theoretical point of view, could represent the beginning of a “controlled confrontation” between Russia and the United States. Also, in principle, the establishment of a “controlled confrontation” is the basis for creating a regime of strategic stability between the two great powers. The American president took the initiative, established direct communication with Vladimir Putin and met with him, after which a high-level meetings of delegations was organized, put forward a proposal (through the Secretary of Defense) on the principles of resolving the Ukrainian crisis that to a certain extent respect Russia’s views (these principles are absolutely unacceptable to a large number of NATO and EU members, although it is questionable how many of the leaderships of all these countries will be ready to confront the Trump administration publicly) and essentially accepted Russia as an equal interlocutor. With this approach, Trump legitimized Russia’s status as a great power in international relations, thereby eliminating the first reason for Putin’s misunderstanding with Biden. However, it is extremely uncertain to what extent the elimination of this reason, along with Trump’s accompanying initiatives, will be sufficient to achieve a regime of strategic stability in Russian-American relations. What was the most important prerequisite for the continuation of cooperation in 2021

is not a prerequisite in 2025. After all, after the adoption of the new Foreign Policy Concept, Russia was no longer interested in the US recognizing or legitimizing its status in international relations. The balance of power was established through the escalation of the conflict in Ukraine, with dramatic consequences for international relations and the positioning of key actors in world politics. Russia has defined new goals, has new allies, has identified new enemies, for it Ukraine is the most acute crisis, but it is not the only topic that is causing a confrontation with the collective West. Trust between Russia and Western actors (the USA, NATO, EU, G7) has collapsed, and little can be done about it in the short term. At the same time, Trump's initiatives are not well-received or supported in the collective West, especially among European countries. Whether and to what extent the USA will be able to participate alone in creating strategic agreements on the most important issues of international relations, without the participation of allies and the support of international organizations that the collective West has created over the past eight decades, is currently very questionable. This depends on many factors, some of which are unpredictable. In anarchic international relations, everyone looks after their own interests, relying on the principle of self-help, and therefore confrontations are possible (to a certain extent and in certain ways) even between "friendly states". By applying the principle of self-help, the relative balance of power changes. In doing so, states try to mitigate the factors that have a limiting effect on their position. The beginning of direct communication between the United States and Russia occurs because both states try to mitigate the limiting factors that appear after the escalation of the conflict in Ukraine through direct negotiations. However, despite direct negotiations, establishing a balance of power turns out to be far more complex, and the consequences of the previous deterioration in relations are difficult to correct. The previous deterioration of relations between the US and Russia has changed the character of international relations, so the direct negotiations that began in the spring of 2025 are taking place in new circumstances.

That is why the future of Russian-American relations is very uncertain, despite the American president's desire to improve them. Organizing cooperation (even with "controlled confrontation" or competition, as Biden described it) after three years of escalating

armed conflict is proving to be a very difficult task. The reason for this can be found in Rostislav Ishchenko's analysis and the new Russian demands that he is putting forward. When a new order is established through confrontation, it is expected to be established either by peace between the two conflicting parties, which, after a certain time, are unable to achieve victory, recognize each other's new status, or by the defeat of one of the parties in that confrontation. Either a new regime is established by agreement, or the winner exerts decisive influence in defining the new rules of the game, thereby determining strategic stability. In the specific situation, however, there is no peace agreement since not all countries of the collective West agree to it (European states only talk about a ceasefire or oppose Trump's initiatives), which delegitimizes the proposal to a certain extent, that is, the confrontation may continue after a period of calm or the expiration of the ceasefire, and if the confrontation continues, then some new circumstances may be created in which negotiations would take place in just a few months (situations when new circumstances on the front decisively affect reaching an agreement or when some new phases occur in international relations or the global economy that change the balance of power). The path to establishing a "controlled confrontation" is actually long (it is an ongoing process), torturous (it is fraught with many uncertainties), and unsafe (bad circumstances have arisen due to non-compliance with rules and procedures), so there is no guarantee that starting it will lead to a regime of strategic stability. Trump's initiative, seen from the perspective of reducing tensions in bilateral relations with Russia and preventing the possible outbreak of a nuclear conflict, is very significant (after all, Donald Trump was remembered as the American president who did not start a single new war in his first term), but it is not certain that it can lead to the establishment of lasting peace in Ukraine. For such a thing, it is necessary either for his idea to gain undoubted support from the US's European allies or for one of the parties to the conflict to achieve decisive progress on the front, which would actually end the confrontation with the military defeat of the other party.

REFERENCES

- Батюк, Владимир Игоревич. 2018. *Холодная война между США и СССР (1945–1991). Очерки истории*. Москва: Издательство Весь Мир.
- Караман, Александр Акимович. 2023. “Распад Украины как следствие государственного переворота.” *Вестник РПА* 3: 39–56. DOI: 10.33874/207299362023033856.
- Крамаренко, Александр. 2023. “СВО на Украине: почему новая Отечественная? Непричесанные мысли.” *Международная жизнь*. Last Accessed December 25, 2025. <https://interaffairs.ru/jauthor/material/2806>.
- Концепция внешней политики Российской Федерации. 2013. [The Concept of the Foreign Policy of the Russian Federation]. Moscow: President of the Russian Federation.
- Концепция внешней политики Российской Федерации. 2015. [The Concept of the Foreign Policy of the Russian Federation]. Moscow: President of the Russian Federation.
- Концепция внешней политики Российской Федерации. 2023. [The Concept of the Foreign Policy of the Russian Federation]. Moscow: President of the Russian Federation.
- Крысенко, Д. С. 2021. “Роль США в организации движения «Евромайдан» на Украине (ноябрь 2013 – февраль 2014 гг.)” *Архонт* 22 (1): 15–29.
- Полынов, Матвей Фёдорович. 2008. “Холодная война как способ борьбы США против СССР.” *Общество. Среда. Развитие* 3 (8): 36–54.
- Arbatova, Nadezhda. 2022. “Were the Minsk agreements doomed to failure? An alternative history.” *Pathways to Peace and Security* 1 (62): 107–120. DOI: 10.20542/2307-1494-2022-1-107-120.
- Ash, Timothy Garton. 2024. “Trump’s return is terrible news for Ukraine. Europe should step into the breach – but will it?” *European Council on Foreign Relations*. November 8, 2024. <https://ecfr.eu/article/trumps-return-is-terrible-news-for-ukraine-europe-should-step-into-the-breach-but-will-it/>.

- Baev, Pavel K. 2025. "Trump's Logic of Deal-Making Versus Putin's Logic of War-Making." *Oslo: Peace Research Institute Oslo*. February 12, 2025. <https://www.prio.org/blogs/1170>.
- Bensaada, Ahmed. 2014. "Ukraine: autopsy d'un coup d'État." *Mondialisation*. February 27, 2022. https://www.mondialisation.ca/ukraine-autopsie-dun-coup-detat/5372363?doing_wp_cron=1741076593.8342900276184082031250.
- Blagojević, Veljko. 2025. „Srbija i prošireno odvracanje: iskustva i putokazi." *Politika nacionalne bezbednosti* 28 (1): 41–57. DOI: 10.5937/pnb28-56266.
- Bodrova, Elena Vladimirovna. 2017. "Osnovnye konceptual'nye podhody k probleme raspada SSSR" [The main conceptual approaches to the problem of the collapse of the USSR]. In *Nauka: ot idei k rezul'tatu: Mezhdunarodnoe nauchnoe periodicheskoe izdanie po itogam Mezhdunarodnoj nauchno – prakticheskoy konferencii* 3–2: 154–157. Surgut: Surgut State University.
- Borger, Julian. 2014. "Barack Obama: Russia is a regional power showing weakness over Ukraine." *The Guardian*. March 25, 2014. <https://www.theguardian.com/world/2014/mar/25/barack-obama-russia-regional-power-ukraine-weakness>.
- Campbell, Aidan Vern, Elizabeth W. Chan, Kenith Chan, Daniel J. Chiacchia, Ashley Dhillon, Morgan McLean, Evi Myftaraj, Haeyoung Gideon Park, Vadym Vasiutynskyi, and Felix Cheung [Campbell et al.]. 2025. "The Impact of the Euromaidan on Ukrainian Subjective Well-being." *OSF*. September 30, 2025. https://osf.io/preprints/psyarxiv/d2bqh_v1.
- Caryl, Christian. 2025. "A Grand Bargain With Russia Would Be a Disaster." *Foreign Policy*. February 20, 2025. <https://foreignpolicy.com/2025/02/20/trump-china-russia-grand-bargain-nixon/>.
- Chayinska, Maria, Anca Minescu, and Craig McGarty. 2019. "We fight for a better future for our country: Understanding the Ukrainian Euromaidan movement as the emergence of a social competition strategy." *British Journal of Social Psychology* 58 (1): 45–65. DOI: 10.1111/bjso.12283.
- Cook, Lorne, and Tara Cropp. 2025. "US defense chief suggests Ukraine should abandon hope of winning all territory back from Russia." *Associated Press*. February 12, 2025. <https://apnews.com/>

- article/nato-ukraine-us-hegseth-trump-russia-a3ca747b102cae6737436596444a32d0.
- Cox, Michael. 2000. "From the cold war to strategic partnership? US-Russian relations since the end of the USSR." In *Russia after the Cold War*, eds. Mike Bowker and Cameron Ross, 258–279. London: Routledge.
- Domanska, Maria. 2023. "Putin's Wunderwaffe: The Bugbear of Russia's Collapse." *Zentrum Liberale Moderne*. September 20, 2023. <https://libmod.de/en/expert-network-russia-disintegration-domanska/>.
- Dugin, Aleksandr. 2025. "U Trampa est' plan." *RIA Novosti*. February 6, 2025. <https://ria.ru/20250206/tramp-1997580820.html>.
- Filitov, Aleksei. 2011. "The End of the Cold War and the Dissolution of the USSR." *Journal of Modern European History* 9 (3): 298–307. DOI: 10.17104/16118944_2011_3_298.
- Hundorova, Tamara. 2016. "Ukrainian Euromaidan as Social and Cultural Performance." In *Revolution and War in Contemporary Ukraine. The Challenge of Change*, ed. Olga Bertelsen, 161–179. Stuttgart: Ibidem-Verlag.
- Ishchenko, Rostislav. 2025. "Мир, к которому мы стремимся." *Ukraine.ru*. January 31, 2025. <https://ukraina.ru/20250131/1060717493.html>.
- Jervis, Robert. 2023. "The Trump Experiment." In *Chaos Reconsidered. The Liberal Order and the Future of International Politics*, eds. Robert Jervis, Stacie Goddard, Diane N. Labrosse, and Joshua Rovner, 13–27. New York: Columbia University Press.
- Kagan, Robert. 2025. "Trump is facing a catastrophic defeat in Ukraine." *The Atlantic*. January 7, 2025. <https://www.theatlantic.com/international/archive/2025/01/trump-putin-ukraine-russia-war/681228/>.
- Kalabuhov, Igor. 2024. „Ruska nuklearna doktrina – čitaj pažljivo.” *Glas Srpske*. 3. decembar 2024. <https://www.glassrpske.com/lat/novosti/stav/ruska-nuklearna-doktrina-citaj-pazljivo/554582>.
- Karaganov, Sergej. 2024. „Pobeda u ratu ili raspad Rusije.” *Novi standard*. 15. septembar 2024. <https://standard.rs/2024/09/15/sergej-karaganov-pobeda-u-ratu-ili-raspad-rusije/>.

- Karaganov, Sergey. 2025. "Musings Before a New Round." *Karaganov.ru*. January 21, 2025. <https://karaganov.ru/en/musings-before-a-new-round/>.
- Köppel, Roger. 2025. "Stunde der Wahrheit." *Die Weltwoche*. February 19, 2025. <https://weltwoche.ch/story/stunde-der-wahrheit-3/>.
- Korotčenko, Igor. 2024. „Cilj NATO vežbi je priprema za nuklearni rat sa Rusijom." *RT Balkan*. 12. oktobar 2024. <https://rt.rs/rusija/112708-nato-vezbe-rusija-nuklearno-oruzje/>.
- Korybko, Endrju. 2025. „Kako će izgledati pregovori Rusije i SAD o Ukrajini?" *Novi standard*. 14. februar 2025. <https://standard.rs/2025/02/14/kako-ce-izgledati-pregovore-rusije-i-sad-o-ukrajini/>.
- Kowal, Pavel. 2023. "Could Russia disintegrate?!" *GIS Reports Online*. August 28, 2023. <https://www.gisreportsonline.com/r/russia-disintegrate/>.
- Kramer, David. 2025. "Why Trump Is Wrong About Russia's Invasion of Ukraine." *Foreign Policy*. February 19, 2025. <https://foreignpolicy.com/2025/02/19/trump-russia-ukraine-invasion-zelensky-putin/>.
- Krapfl, James and Elias Kühn von Burgsdorff. 2023. "Ukraine's Euromaidan and Revolution of Dignity, ten years later." *Canadian Slavonic Papers* 65 (3-4): 325–334. DOI: 10.1080/00085006.2023.2293420.
- Lebedeva, Olga, and Aleksandr Bobrov. 2023. "Konceptia vneshnei politiki Rossii 2023: strategija mnogooplyarnogo mira." *Russian International Affairs Council*. May 2, 2023. <https://russiancouncil.ru/analytics-and-comments/analytics/kontseptsiya-vneshney-politiki-rossii-2023-strategiya-mnogopolyarnogo-mira/>.
- Lee, Matthew, and Dasha Litvinova. 2025. "Russia and US agree to work toward ending Ukraine war in a remarkable diplomatic shift." *Associated Press*. Last accessed December 20, 2025. <https://apnews.com/article/russia-ukraine-war-riyadh-talks-trump-putin-rubio-0c3bebfef5839e9d509ff58239a6bc5Ж>.
- Medvedev, Dmitriy. 2024. „Upotrebićemo nuklearno oružje ako ponestane strpljenja." *Politika*. 14. septembar 2024. <https://www.politika.rs/scc/clanak/632511/medvedev-upotrebicemo-nuklearno-oruzje-ako-ponestane-strpljenja>.
- Merilini, Cesare. 1990. "The US-USSR Relationship and Its Likely Impact on Nuclear Proliferation." In *Nuclear Non-Proliferation*,

- eds. Michael P. Fry, Patrick Keatinge, and Joseph Rotblat, 95–115. Berlin: Springer.
- Minzarari, Dumitru. 2021. “Making Sense of the Contested Biden-Putin Summit.” *SWP Comment*. Last Accessed December 25, 2025. https://www.swp-berlin.org/publications/products/comments/2021C41_Biden-Putin_Summit.pdf.
- Naumov, Viktor I. 2006. *The Deliberate Disintegration of the USSR. The Universal Tragedy*. Moscow: KomKniga.
- Nedić, Pavle, and Marko Mandić. 2022. „Američko-rusko približavanje: (ne)moguć pravac za američku spoljnu politiku.” *Politika nacionalne bezbednosti* 21 (2): 139–157.
- Palve, Shubhangi. 2025. “Putin’s Fall Will Lead To Russian Disintegration As Moscow Sits On Volcano Of Civil War, Ethnic Conflict: Separatist Group.” *Eurasian Times*. February 10, 2025. https://www.eurasiantimes.com/atesh-warns-of-looming-ethnic-uprising-in-russia-will-putins-fall-spark-civil-war/#google_vignette.
- Podlesny, Pavel T. 2007. „Россия и США в наступившем столетии: проблемы и перспективы.” *USA and Canada: economy, politics, culture* 5 (449): 61–76.
- Politika. 2022. „Bivši francuski predsednik: Merkelova je rekla istinu o Minskom sporazumu.” *Politika*. 30. decembar 2022. <https://www.politika.rs/scc/clanak/530912/bivsi-francuski-predsednik-merkelova-je-rekla-istinu-o-minskom-sporazumu>.
- Preston, Thomas. 2021. “Deterrence, Compellence, and Containment in the Trump Foreign Policy: Comparing Present and Past Strategies of American Leadership.” In *The Trump Doctrine and the Emerging International System*, eds. Stanley A. Renshon and Peter Suedfeld, 155–179. London: Palgrave Macmillan.
- Proroković, Dušan. 2018. *Era multipolarnosti*. Beograd: Službeni glasnik.
- Proroković, Dušan. 2021. „Ima li pilota u Americi: Šta to namerava Bajden sa Rusijom i Kinom?” *Radio Sputnik*. 28. novembar 2021. <https://sputnikportal.rs/20211128/ima-li-pilota-u-americi-sta-to-namerava-bjaden-sa-rusijom-i-kinom-video-1132004785.html>.
- Proroković, Dušan. 2022. „Nesagledive posledice Zapadne histerije: Proglasiti Rusiju za otpadničku državu ima veliku cenu.” *Radio Sputnik*. 4. april 2022. <https://sputnikportal.rs/20220404/>

- nesagledive-posledice-zapadne-histerije-proglasiti-rusiju-za-otpadnicku-drzavu-ima-veliku-cenu-1136093686.html.
- Proroković, Dušan. 2023. „Položaj Rusije u multipolarnom svetu i strateške opcije Srbije.” *Srpska politička misao* 79 (1): 41–64. DOI: 10.5937/spm7942705.
- Proroković, Dušan. 2024. “US vs. China: A Battle for the 21st Century.” In *The 4th “Dialogues on China” International Academic Conference: Harvesting the Winds of Change: China and the Global Actors*, eds. Stanley A. Renshon and Peter Suedfeld, 84–97. Belgrade: Institute of International Politics and Economics.
- Ruwitch, John. 2021. “Biden and China’s Xi strike a respectful’ tone in video chat amid tension.” *NPR*. November 16, 2021. <https://www.npr.org/2021/11/16/1055944979/biden-and-chinas-xi-strike-respectful-tone-in-video-chat-amid-tension>.
- Ryan, Mick. 2024. “Trump may surprise us on the Ukraine war.” *Lowy Institute*. August 2024. <https://interactives.lowyinstitute.org/features/2024-us-presidential-election/donald-trump/article/trump-and-ukraine/>.
- Schveda, Yuriy, and Joung Ho Park. 2016. “Ukraine’s revolution of dignity: The dynamics of Euromaidan.” *Journal of Eurasian Studies* 7 (1): 85–91. DOI: 10.1016/j.euras.2015.10.007.
- Shakleina, Tatiana A. 2022. *Россия и США в современных международных отношениях* [Russia and the USA in Modern International Relations]. Moscow: Aspect Press.
- Shevsky, Dmitry. 2022. “Euromaidan Revolution in Ukraine.” In *Handbook of Revolutions in the 21st Century. Societies and Political Orders in Transition*, eds. Jack A. Goldstone, Leonid Grinin, and Andrey Korotayev, 851–863. Berlin: Springer.
- Sogrin, Vladimir V. 2015. “The dynamics of the rivalry between the USSR and the USA during the Cold War. 1945–1991.” *Modern and contemporary history* 6: 36–52.
- Stefanović, Andrej, and Marina Kostić-Šulejić. 2024. “Making a comprehensive arms control agreement for Europe in times of crisis: rationale, structures and outcomes.” *Politika nacionalne bezbednosti* 27 (2): 79–107. DOI: 10.5937/pnb2751889.
- Stent, Angela. 2015. *The Limits of Partnership. U.S.-Russian Relations in the Twenty-First Century*. Princeton: Princeton University Press.

- Stent, Angela. 2024. "How would Trump and Harris handle the Russia-Ukraine war?" *Brookings*. October 1, 2024. <https://www.brookings.edu/articles/how-would-trump-and-harris-handle-the-russia-ukraine-war/>.
- Suslov, Dmitriy. 2025. "Calling a (not)friend." *Kommersant*. February 14, 2025. <https://www.kommersant.ru/doc/7512971>.
- Thumann, Michael. 2022. "Hassnachricht aus Moskau." *Die Zeit*. December 22, 2022. <https://www.zeit.de/2022/53/angela-merkel-russland-krieg-wladimir-putin>.
- Timofeev, Ivan. 2023. "Россия: путь к мировому большинству." *Russian International Affairs Council*. April 5, 2023. <https://russiancouncil.ru/analytics-and-comments/analytics/rossiya-put-k-mirovomu-bolshinstvu/>.
- Vanaik, Achin. 1991. "US-USSR Relationship: The Long View." *Economic and Political Weekly* 26 (50): 2885–2895.
- Waltz, Kenneth. 1979. *Theory of International Relations*. Reading: Addison-Wesley.
- Welch Larson, Deborah. 1997. *Anatomy of Mistrust. U.S. – Soviet Relations During the Cold War*. Ithaca and London: Cornell University Press.
- Zakaria, Fareed. 2025. "'Breathtaking reversal in US foreign policy': Fareed Zakaria reacts to Trump's attacks on Zelensky." *CNN*. February 19, 2025. <https://edition.cnn.com/2025/02/19/politics/video/fareed-zakaria-trump-zelensky-ukraine-russia-src-digvid>.

Душан Пророковић*

*Институт за међународну политику и привреду, Београд,
Република Србија*

РУСКО-АМЕРИЧКИ ОДНОСИ У ДРУГОМ МАНДАТУ ДОНАЛДА ТРАМПА: ИЗМЕЂУ ЖЕЉА И РЕАЛНОСТИ**

Резиме

Иницијатива Доналда Трампа за обнављањем руско-америчких односа преко решавања Украјинске кризе уз делимично уважавање захтева Русије деловала је изненађујуће и описана је као својеврсни заокрет у америчкој спољној политици. Ипак, питање је не само какав ефекат могу произвести овакви заокрети у билатералним и/или међународним односима, него и да ли их је могуће извести без великих последица. Са једне стране Украјинска криза је комплексна, она пресудно детерминише континенталну безбедност и због тога су европске земље заинтересоване за њено решавање. Са друге стране, након четири године конфронтације уништено је поверење између Русије и колективног Запада и неопходно је време како би се оно обновило. Ово истраживање посвећено је испитивању разлога и домета иницијативе Доналда Трампа. Између јавно прокламованих жеља да се допринесе успостављању мира и поправе руско-амерички односи и реалности које настају због успостављања равнотеже снага у међународним односима кроз конфронтацију – разлика је велика. Рад се састоји из пет делова. Уводни део посвећен је објашњавању теоријског и методолошког оквира, презентовању истраживачког питања и хипотезе и дефинисању појма „контролисана конфронтација”. У другом делу описан је процес апсолутног нарушавања поверења између Русије и САД који је за последицу имао ескалацију

* Имејл адреса: dusan@diplomacy.bg.ac.rs; ORCID: 0000-0003-3064-2111.

** Истраживање је спроведено у оквиру пројекта „Србија и изазови у међународним односима у 2025. години”, који реализује Институт за међународну политику и привреду током 2025. године.

конфронтације. У трећем делу приказује се промена руске Концепције спољне политике, а у четвртом како су нарастање неповерења и промене доктринарних докумената утицали на неспоразумевање. Последњи део су закључна разматрања.

Кључне речи: Доналд Трамп, Украјина, Русија, спољна политика, мировно решење, контролисана конфронтација, међународни поредак.

* This paper was received on January 26, 2026, and accepted for publication at the Editorial Board meeting on February 27, 2026.

*Душан Пророковић**

*Институт за међународну политику и привреду, Београд,
Република Србија*

РУСКО-АМЕРИЧКИ ОДНОСИ У ДРУГОМ МАНДАТУ ДОНАЛДА ТРАМПА: ИЗМЕЂУ ЖЕЉА И РЕАЛНОСТИ**

Сажетак

Иницијатива Доналда Трампа за обнављањем руско-америчких односа преко решавања Украјинске кризе уз делимично уважавање захтева Русије деловала је изненађујуће и описана је као својеврсни заокрет у америчкој спољној политици. Ипак, питање је не само какав ефекат могу произвести овакви заокрети у билатералним и/или међународним односима, него и да ли их је могуће извести без великих последица. Са једне стране Украјинска криза је комплексна, она пресудно детерминише континенталну безбедност и због тога су европске земље заинтересоване за њено решавање. Са друге стране, након четири године конфронтације уништено је поверење између Русије и колективног Запада и неопходно је време како би се оно обновило. Ово истраживање посвећено је испитивању разлога и домета иницијативе Доналда Трампа. Између јавно прокламованих жеља да се допринесе успостављању мира и поправе руско-амерички односи и реалности које настају због успостављања равнотеже снага у међународним односима кроз конфронтацију – разлика је велика. Рад се састоји

* Имејл адреса: dusan@diplomacy.bg.ac.rs; ORCID: 0000-0003-3064-2111.

** Истраживање је спроведено у оквиру пројекта „Србија и изазови у међународним односима у 2025. години”, који реализује Институт за међународну политику и привреду током 2025. године.

из четири дела. Уводни део посвећен је објашњавању теоријског и методолошког оквира, презентовању истраживачког питања и хипотезе и дефинисању појма „контролисана конфронтација”. У другом делу описан је процес апсолутног нарушавања поверења између Русије и САД који је за последицу имао ескалацију конфронтације. У трећем делу приказује се промена руске Концепције спољне политике, а у четвртм како су нарастање неповерења и промене доктринарних докумената утицали на неспоразумевање. Последњи део су закључна разматрања.

Кључне речи: Доналд Трамп, Украјина, Русија, спољна политика, мировно решење, контролисана конфронтација, међународни поредак.

УВОД: ИДЕЈА О „КОНТРОЛИСАНОЈ КОНФРОНТАЦИЈИ” У АНАРХИЧНИМ МЕЂУНАРОДНИМ ОДНОСИМА

Начелно, билатерални односи између држава могу се темељити на два начина: кооперацији или конфронтацији. Међутим, у анархичним међународним односима испоставља се да најчешће постоје примери истовремене кооперације и конфронтације (Proković 2018). Са једне стране, потреба је држава да јачају своју позицију кроз стварање савеза и коалиција, потписивање споразума (регулисање односа са другима) и приступање међународним организацијама, што јасно указује на тежњу за кооперацијом. Са друге стране, самим тим што су међународни односи анархични актери се морају ослањати на принцип самопомоћи и бранити своје интересе свим расположивим средствима, што је разлог непрекидних конфронтација (у одређеној мери и на одређене начине, са „пријатељским државама” конфронтације могу настајати због текућих питања, манифестовати се у политичкој равни и лакше превазилазити, док са „непријатељским државама” конфронтације настају због стратешких питања, могу се манифестовати и оружаним сукобом и трајати дуго).

У овом раду испитује се конфронтација између Русије и САД, као и промена у билатералним односима настала избором Доналда Трампа (*Donald Trump*) 2024. године. Посматра се временски оквир од 2014. године и у том контексту две фазе

прогресивног погоршавања билатералних односа (до 2016. и од 2021–2024) и једна фаза одржавања режима „контролисане конфронтације” током првог мандата Доналда Трампа (2017–2021). Истраживачко питање на које се тражи одговор гласи: да ли се у другом мандату Доналда Трампа може успоставити режим „контролисане конфронтације”? У складу са овим питањем предмет истраживања су спољне политике Доналда Трампа (односно контуре спољнополитичког позиционирања САД под Трамповом администрацијом) и Владимира Путина (*Владимир Владимирович Путин*) (након 2022). При томе, за одређивање појма „контролисане конфронтације” користи се објашњење које је дао Џозеф Бајден (*Joseph Biden*) након телефонског разговора са кинеским председником Сијем Ђинпингом (*Xi Jinping*) новембра 2021. рекавши: „Чини ми се да је наша одговорност као лидера Кине и САД да обезбедимо да надметање између наше две земље не прерасте у сукоб, било намерно или ненамерно. Држимо се само једноставног, директног надметања” (Ruwitch 2021). Дакле, у анархичним међународним односима надметања између кључних актера су нормална и уобичајена, али она морају бити некако „контролисана” или „регулисана”, било реципрочним мерама и одредбама међународног права, било договором неких (привремених) принципа функционисања (Waltz 1979). Некакав минимум поверења између две стране мора постојати. На примеру из Украјине можемо видети шта се дешава када ова надметања прерасту у оружани сукоб. Волц наводи да се светски политички систем „појављује из коегзистенције држава, иако ниједна држава није имала намеру да учествује у формирању структуре која ће утицати ограничавајуће на њих саме. Систем се формира и одржава по принципу самопомоћи који се примењује на актере” (92). Применом принципа самопомоћи мења се релативни однос снага. При томе државе покушавају да ублаже факторе који утичу ограничавајуће на њихов положај. Почетак директне комуникације између САД и Русије одиграва се због тога што обе државе покушавају да директним преговорима ублаже ограничавајуће факторе који се појављују након ескалације конфликта у Украјини. Ипак, упркос директним преговорима, испоставља се да је успостављање равнотеже снага далеко комплекснији процес и да је последице претходног погоршавања односа тешко исправити. Претходно погоршавање односа између САД и Русије променило

је карактер међународних односа, па се и директни преговори започети у пролеће 2025. године одвијају у новим околностима.

Хипотеза која се доказује гласи: амбиција два лидера (Владимира Путина и Доналда Трампа) да успоставе режим „стратешке стабилности” резултираће крајње неизвесним исходом чак и у случају да се руско-амерички билатерални односи уведу у режим „контролисане конфронтације”. Истраживање је спроведено ослањањем на теорију структуралног реализма (и сагледавање последица успостављања равнотеже снага између великих сила у анархичном међународном окружењу), а током њега коришћене су методе анализе дискурса (анализа саопштења и порука које претходе политичким одлукама), компаративне анализе, студије случаја и синтезе. Анализа дискурса спроводи се кроз контекстуализацију саопштења, одлука и докумената (стратегија и стратешких концепција) којом се утврђују карактеристике политика САД и Русије од 2022. године. Са тим циљем и цитирају радови америчких и руских истраживача који су испитивали и анализирали билатералне односе између ове две државе од ескалације Украјинске кризе.

Научна оправданост истраживања темељи се на потврђивању теоријских образаца структуралног реализма, претходних деценија често оспораваних и одбациваних, а друштвена оправданост у представљању начина успостављања равнотеже снага (а што свакако производи последице по целокупне међународне односе и спољне и безбедносне политике свих актера, а посебно малих држава које се морају прилагођавати тим последицама).

ПРОГРЕСИВНО ПОГОРШАВАЊЕ РУСКО-АМЕРИЧКИХ ОДНОСА: КАКО ЈЕ УНИШТАВАНО ПОВЕРЕЊЕ?

Комплексност билатералних руско-америчких односа (односно раније совјетско-америчких) предмет је истраживања већ више деценија (у оквиру политичких наука, теорија међународних односа, економије, стратешких студија итд.), практично од завршетка Другог светског рата. Динамика односа између две суперсиле детерминисала је карактер целокупне светске политике током периода биполарности, па је самим тим заинтересованост истраживача за ову тему била прилично велика (Merilini 1990;

Vanaik 1991; Welch Larson 1997; Пољинов 2008; Sogrin 2015; Батјук 2018). Логично, деведесетих година XX века ова тема губи на актуелности, пошто САД постају доминантан актер у међународним односима, а на (пост)совјетском пространству одигравају се дезинтеграциони процеси који оптерећују руску спољну и безбедносну политику (Filitov 2011; Naumov 2006; Vodrova 2017). Због дезинтеграције и свих њених последица, у том периоду САД посматрају Русију тек као регионалну силу, актера значајног за регионалну безбедносну динамику у једном делу света, али не и као значајну за глобалне процесе. Овакав (у том тренутку и потцењивачки) приступ потврдиће председник Барак Обама (*Barack Hussein Obama*) 2014. године изјавом како „Русија није ништа више од регионалне силе чији су поступци у Украјини израз слабости, а не снаге, док је понављао претњу западних савезника из Г7 (Група Седам) и Јапана да ће увести много шире санкције ако Владимир Путин оде даље од анексије Крима и премести трупе у источну Украјину” (Borger 2014).

Ипак, упркос мишљењу Обаме, од друге деценије XXI века, како се обликовала мултиполарна структура светског политичког система, тако се и јављала заинтересованост истраживача за праћење и анализу руско-америчких односа управо због чињенице да је растао утицај Русије у међународним односима (Cox 2000; Stent 2015; Podlesny 2007; Shakleina 2022). Без икакве сумње, обе велике силе представљају половине у глобалној арени, оне су центри моћи од чијих одлука зависе глобални процеси. Логично, транзиција од једнополарног ка мултиполарном поретку донела је све већи број конфронтација између САД и Русије. САД су покушавале да задрже улогу доминантног актера и спрече успостављање равнотеже снага у међународним односима (у том контексту треба посматрати и цитирану изјаву Обаме као одбијање да се Русија прихвати као „равноправна”), док је стратешки циљ Русије био (и остао) дијаметрално супротан. Дешавања из друге деценије XXI века, када се заједничким деловањем, у највећој мери Русије и Кине, успоставља равнотежа снага према САД (заправо, према колективном Западу који су поред САД чиниле још и европске земље и неколицина америчких савезника у другим деловима света, попут Канаде, Аустралије, Новог Зеланда, Јапана, Јужне Кореје) представљају класичан пример потврђивања теорије структуралног реализма (неореализма), па због тога и све већи број

конфронтација између САД и Русије које се појављују не треба да чуди.

До најзначајније конфронтације долази у Украјини, након државног преврата у Кијеву изведеног 2014. године и свргавања легално изабраног председника Украјине Виктора Јануковича (*Viktor Yanukovich*) обојеном револуцијом коју су у организационом, политичком и нарочито – финансијском смислу – помогле САД и европске државе (о овоме већ постоји опсежна литература, а бројне тврдње изношене у време извођења обојене револуције потврдила су каснија дешавања) (Bensaada 2014; Караман 2023, 39–56; Крысенко 2021, 15–29). Како су интереси САД и Русије постајали све више сукобљени тако се ширило „поље конфронтације”, па се оно тиче и интерпретације догађаја из 2013–2014. на кијевском „Евромајдану” (Shevsky 2022). Са претходном констатацијом о свргавању Јануковича и обојеној револуцији не слаже се читав низ истраживача који су прихватили интерпретацију осмишљену и раширену у јавном простору (и академским круговима) Украјине и држава „колективног Запада”. Дешавања на „Евромајдану” тумаче се као „највећа серија проевропских протеста у историји”, „мирни цивилни протести суочени са државним насиљем” (Campbell et al. 2025, 2); или као „украјинска револуција достојанства” (Schveda and Ho Park 2016, 85–91). „Евромајдан” је за саме Украјинце био и остао питање психолошког карактера, па зато и утицао на заокруживање националног идентитета (Chayinska et al. 2019, 45–65). То је био одраз тежње да „Украјинци граде Европу одоздо. Одбијање дуго очекиваног споразума о придруживању са Европском унијом од стране претходног режима у последњем тренутку подстакло је грађане да ствар узму у своје руке, и током наредна три месеца рођена је нова Украјина” (Krapfl and von Burgsdorff 2023, 325). Јарослав Хрицак (*Iaroslav Hrytsak*) назива ове протесте „револуцијом вредности”, а Володимир Вјатрович (*Volodymyr Viatrovich*) „анти-совјетским револтом” (Hundorova 2016, 163). Изнета неслагања, наравно, не мењају чињенице, па самим тим не утичу ни на став аутора овог рада, већ су наведена као објективна реалност која се појављује у данашњим истраживањима Украјинске кризе, европске безбедности и међународних односа.

Покушај одржавања режима „контролисане конфронтације” након 2014. године, а што се чинило организовањем Минских

преговора, неславно је пропао пошто није било апсолутно никакве спремности да се примене Мински споразуми који су подразумевали уставне промене и асиметричну децентрализацију Украјине (са посебним статусом и надлежностима за две источне области – Доњецку и Луганску) (Arbatova 2022). Ангела Меркел (*Angela Merkel*) и Франсоа Оланд (*François Hollande*) касније су признали да су Мински преговори фактички служили за „куповину времена” у циљу јачања војних потенцијала украјинских оружаних снага (док су трајали преговори, Украјина се наоружавала и спрема за „војно решавање” конфликта) (Thumann 2022; Politika 2022). Очигледно, стратегија је била усмерена ка одвраћању руских пажње и исцрпљивања како би се створили услови за унутрашњу дестабилизацију у самој Москви (Domanska 2023; Kowal 2023; Palve 2025). То је укључивало и покушаје проблематизације у непосредном руском окружењу, тежњама ка дестабилизацији Белорусије (после председничких избора 2020. године ЕУ је одбила да призна Александра Лукашенка (*Alexander Lukashenko*) као изабраног председника, па су државе чланице „прогласиле” његовог противкандидата Светлану Тихановску (*Svetlana Tikhanovskaya*) „изабраним председником” и „националним лидером” иако је на изборима званично освојила тек 10,23% гласова) и Казахстана (масовни протести, који су укључивали и упаде у државне институције и сукобе са органима безбедности у јануару 2022. окончани су интервенцијом снага ОДКБ (*Collective Security Treaty Organization – CSTO*) које је предводила Русија), те интензивирањем активности САД, НАТО (*North Atlantic Treaty Organization*) и ЕУ на јужном Кавказу и у Молдавији (што ће се коначно потврдити током 2024. године током организовања парламентарних и/или председничких избора у Грузији и Молдавији).

Такође, неславно је пропао и (последњи) покушај успостављања режима „стратешке стабилности” директним преговорима Владимира Путина и Џозефа Бајдена (директни разговори одржани у Женеви јуна 2021, а вишечасовни видео састанак у децембру исте године) (Minzarari 2021; Stefanović and Kostić-Šulejić 2024, 89). Изричит захтев Русије тицао се непримања Украјине у НАТО, као основе за било какве даље разговоре. Међутим, у свакодневној пракси опет се примећују сасвим другачији трендови. „Генерални секретар НАТО најављује

могућност размештања нуклеарног оружја у источноевропским чланицама, криза на пољско-белоруској граници циљано се усмерава ка ескалацији, украјинске власти врше нове припреме за наставак оружаног сукоба на истоку земље, сам Бајден прети бојкотом, делимичним или потпуним, Зимских олимпијских игара у Пекингу због кршења људских права, а под тим се подразумева стање у Синкјангу, Хонг Конгу и на Тибету, док амерички конгресмени предлажу резолуцију којом би се Владимир Путин унапред прогласио нелегитимним већ у тренутку кандидовања за нови председнички мандат” (Proroković 2021).

Међусобно поверење, ионако на „климавим ногама” и стално преиспитивано још од завршетка хладноратовског сучељавања, потпуно је урушено након инаугурације Џозефа Бајдена у јануару 2021. године. Само годину дана касније то је резултирало тоталном ескалацијом оружаног сукоба у Украјини. Директних разговора са Владимиром Путином јесте било, али чини се како у Бајденовој администрацији расположења за договор о „стратешкој стабилности” који би подразумевао прихватање руских услова – једноставно није било. Америчко (демократско) руководство, од Обаме до Бајдена – доживљава Русију као регионалну силу, а уважавање руских захтева практично би значило легитимизацију новог статуса – Русија би се антиципирала као велика сила. Руско руководство доживљава себе као велику силу, па зато и неспремност САД да их уваже и у директним разговорима потврде договор о стратешкој стабилности у Москви оцењују као потцењивачки. Поверење између две стране, практично, више није постојало, а немогућност постизања договора допринела је ескалацији оружаног конфликта у Украјини.

СПОЉНА ПОЛИТИКА РУСИЈЕ НАКОН 2022. ГОДИНЕ

Русија је морала дефинисати нову спољну политику, прилагођену новим условима које су карактерисали оружани конфликт на тлу Украјине и вођење бескомпромисног хибридног рата против колективног Запада. Јаков Кедми (*Ya'akov Kedmi*) приметио је да наступ Запада практично не оставља много маневарског простора Русији: „Ви сте сада ван закона! Ваша земља је ван закона! Ваша култура! Ваши спортисти! Ваша историја!

Ви нисте у зони дејства њихових закона. А ви размишљате: како да живимо по законима који за нас не важе! Како ћете живети у том безакоњу? По законима који се крше да би вас угушили” (Proroković 2022). Руси и Русија су, што се Запада тиче, још од фебруара 2022. изопштени из међународног поретка, глобалних токова, процеса одлучивања. „Зато се са репертоара скидају Достојевски и Чајковски, избацују спортски клубови и репрезентације из међународних такмичења, терају студенти са факултета. У Оксфорду је опљачкана црква, у минхенској клиници забрањен улазак руским и белоруским пацијентима, лепе се плакати са увредљивим садржајима по изложима. Хистерија траје, лудилу нема краја, уочава се и расизам у појединим антируским делањима. Дуго неговани стереотипи о суровим, арогантним, безосећајним и бахатим Русима данас се могу саопштавати као непобитне и доказане чињенице” (Proroković 2022).

Русија је, и пре 2014. године показивала тежњу да легитимизује позицију у међународним односима тако што би јој од стране САД био препознат и признат статус велике силе (Nedić and Mandić 2021, 139–157). Од 2014. године интензивира напоре у том смеру и „у том контексту, конфронтације служе као инструменти притиска на другу страну, доказивања сопствене моћи и саопштавања да је Русија способна како да штити сопствене интересе (а који се директно тичу националне безбедности), тако и да утиче на глобалну безбедност и укупне међународне односе. У документима истоветног назива Концепција спољне политике Русије (*Foreign Policy Concept of Russia*) из 2013. и 2015. године недвосмислено се подвлачи да је главни циљ да ова земља буде један од полова у настајућем мултиполарном систему” (Proroković 2023, 50–51). У Концепцији из 2015. године наводи се: „Државна политика у области националне безбедности и друштвено-економског развоја Руске Федерације доприноси реализацији стратешких националних приоритета и ефикасној заштити националних интереса. Тренутно је створена стабилна основа за даље ширење економских, политичких, војних и духовних потенцијала Руске Федерације, као и за повећавање њене улоге у формирању мултиполарног света” (*Концепција внешней политики Российской Федерации* 2015, тачка 7). Две године раније декларисано је да ће Русија „радити на томе да антиципира догађаје и да их предводи”, и у том смислу се у тачки 4а наводи да

је циљ заузимање „челне и ауторитативне позиције у међународној заједници, како то најбоље одговара интересима Руске Федерације као једном од утицајних и конкурентних центара савременог света” (*Концепција внешнеј политики Российской Федерации* 2013, 2).

Међутим, услед хибридног рата, који укључује покушаје међународне (политичке) изолације Русије, економске санкције, пропагандну кампању и (зло)употребу свих механизма које су Западу нудиле одређене међународне организације (Генерална скупштина Уједињених нација (*General Assembly United Nations*), Савет Европе (*Council of Europe*), Међународни кривични суд (*International Criminal Court*), Г7 итд.), Русија је била принуђена да мења своју Концепцију спољне политике 2023. године. Претходне верзије овог документа биле су нефункционалне. „По први пут, акценат је на борби против неоколонијалних пракси, које ће спречити хегемонију западних држава и ојачати позицију Русије у незападним земљама. Упечатљив пример логике неоколонијализма је нова врста хибридног рата у Украјини и из тога произашле политичке и економске последице. Одбацујући реалност мултиполарног света, земље колективног Запада дају предност широком спектру војно-политичких инструмената заобилазећи универзалне структуре, укључујући Савет безбедности УН. Као што Александр Крамаренко (*Aleksandr Kramarenko*) исправно примећује, равноправна међународна сарадња спречава Запад да цео свет држи у колонијалној зависности” (Lebedeva and Bobrov 2023; Крамаренко 2023). Суочена са „изоштатавањем из западног поретка”, у спољнополитичкој концепцији наводи се и „да је важно напоменути да је једна од приоритетних области хуманитарне политике супротстављање русофобији, чији су покретачи и диригенти непријатељске стране државе” (Lebedeva and Bobrov 2023). Такође, уводи се концепт стратешког планирања, заснован на националним интересима из којих произилазе сви циљеви (раније су у оваквим документима највишим приоритетима проглашавани стратешки циљеви, па су према томе прилагођавани процеси који треба да доведу до испуњавања циља и коришћени поједини „инструменти”). Ипак, промена која је највидљивија тиче се геополитичког вектора руске спољне политике. И у ранијим Концепцијама (доношеним консекутивно 2013, 2016, 2020) подвлачи се неопходност унапређења рада формата РИК –

Републичка изборна комисија. Русија, Индија и Кина и БРИКС (*BRICS*) (уз Индију и Кину, укључени су били још и Бразил и Јужноафричка Република, а од 2023. године број чланица је додатно проширен), а у овој новој се експлицитно наводе још неки приоритети „глобалног карактера”. Русија се окреће широј и интензивнијој сарадњи са земљама „Азијско-пацифичког региона, исламског света, Африке, Латинске Америке и Кариба”, „евроазијског континента”, а за националне интересе проглашавају се циљеви повезани са Арктиком, Светским океаном и свемиром. Иван Тимофејев овакав приступ назива „путем ка светској већини” (Timofeev 2023). Односи са САД и Западном Европом више нису приоритетни, чак напротив – то су сада непријатељске русофобне земље и односи са њима директно зависе од стратегије њиховог деловања (*Концепција внешнеј политики Росийской Федерации* 2023). Односно, засниваће се на чистом реципроцитету ма шта то значило у пракси. Изопштена из „западног поретка” Русија је од 2022. другачије тумачила и успостављала своје односе са САД. Уколико су САД водиле хибридни рат против Русије, одговор је морао бити и вођење руског хибридног рата против САД.

У овом контексту треба посматрати и промену нуклеарне доктрине Русије. Био је то одговор на све отвореније и обимније снабдевање Украјине оружјем и муницијом од стране чланица НАТО. Ревизијом нуклеарне доктрине новембра 2024. више у реторичком него у суштинском смислу „спуштен је праг” за употребу ове врсте оружја, јер се оно могло користити и у случају конвенционалног напада непријатеља који представља „критичну претњу” Русији и раније (Kalabuћov 2024). Уз то, дефинисано је и да ће се „заједничким нападом” на Русију сматрати конвенционални напад било које државе коју подржава нека нуклеарна сила. То је мера стратешког одвраћања усмерена према западним нуклеарним силама (САД, Велика Британија и Француска) и упозорење да се убудуће неће толерисати посреднички ратови против Русије (попут овог у Украјини) (Blagojević 2025, 42). У другој половини 2024. године зато се, паралелно са имплементацијом нове Концепције спољне политике и припремама за ажурирање „Основа државне политике Руске Федерације у области нуклеарног одвраћања”, у јавном простору појављује све већи број анализа и чланака којима се најављује могућност употребе нуклеарног оружја и/или избијања

нуклеарног рата (Karaganov 2024; Korotčenko 2024; Medvedev 2024). Највероватније, руководство Русије на почетку своје војне операције у Украјини фебруара 2022. није размишљало да ће доћи до оваквог развоја ситуације само две и по године касније. Преговори са украјинском страном (вођени најпре на територији Белорусије, па затим у Истанбулу), повлачење војних снага из појединих делова Украјине након тих преговора (делови области око Чернигова, Сумија, Харкова и Кијева), покушаји да се оставе отвореним канали комуникације са западним земљама, чак и почетно несхватање да, што се колективног Запада тиче – Русија остаје изопштена (а због чега је и руску елиту и политичку јавност оштром изјавом упозоравао Јаков Кедми), указују да је тада било доста конфузије, неразумевања, неодлучности и несналажења у новонасталој ситуацији, уз уверавање да нова врста конфронтације (оружани сукоб у Украјини) не значи и прекид сваке врсте кооперације. Пошто никакве кооперације није било (а конфронтација се пренела и на замрзавање руских девизних средстава у иностранству, спречавање финансијских трансакција са Русијом, брутално отимање руске имовине – државне и приватне у иностранству, те уништавање руске стратешке инфраструктуре попут Северног тока) протоком времена руска политика (спољна и безбедносна) се консолидује, уоквирава на новим концепцијама и доктринама, и у односу према колективном Западу заснива на реципроцитету (чак би се могло констатовати, посматрајући промене у нуклеарној доктрини, да се ради о асиметричним мерама, које делује итекако претеће за непријатељске државе). То несумњиво повећава конфликтни потенцијал и шест деценија након Кубанске кризе у политичким расправама опет актуализује тему нуклеарног рата. У условима када између Русије и САД није постојало никакво поверење, анархија се манифестује на овакав начин. Испоставило се да је у одређеној мери, такво манифестовање анархије имало утицаја и на промену америчког приступа, односно да је утицало на креирање погледа Доналда Трампа према Украјинској кризи. На Трампов поглед према Украјини утицало је неколико разлога, али је један од њих свакако и могућност избијања нуклеарног рата. Он није желео да због Украјине ратује са Русијом, заправо није био спреман да због Украјинског питања нарушава своје односе са Москвом (Stent 2024).

ТРАМПОВА СПОЉНА ПОЛИТИКА И ОДНОС ПРЕМА РУСИЈИ

За разлику од својих претходника, Трамп је још у првом мандату показао како нема намеру да води политику континуитета. Његова спољна политика била је непредвидива, често и препуна неубичајених или несхватљивих одлука, заснована на принципима одвраћања, обуздавања и принуде (Preston 2021). У међународним односима Трамп даје предност билатералним споразумима, а међународне организације и конвенције за које процењује да нису у интересу САД или оштро критикује (чиме их делегитимизује, попут Светске трговинске организације (*World Trade Organization*)), или заобилази (односи се ниподаштавајуће према њима, дајући до знања да су САД на првом месту, што се може уочити у његовом односу према ЕУ) или из њих иступа (Париски споразум (*Paris Agreement*) и Транспацифички споразум (*Trans-Pacific Partnership*)) (Jervis 2023). Подржавајући Израел, Трамп повлачи САД из нуклеарног споразума са Ираном, уводи нове санкције овој држави, покушавајући тако да направи другачију равнотежу снагу на Блиском истоку. Изненађујуће, он се два пута среће са севернокорејским председником Ким Џонг Уном (*Kim Jong Un*) (у фебруару и јуну 2019. године) желећи да иницира тему денуклеаризације Корејског полуострва, а од савезника у НАТО захтева да повећају своја издвајања за војне намене. Могуће је да се Трампова непредвидивост појављује и као последица честих оставки или смена на кључним позицијама у његовој администрацији. Током првог мандата у Трамповој администрацији промењени су два државна секретара, два амбасадора у УН, два директора ЦИА (*Central Intelligence Agency – CIA*), три секретара одбране, четири помоћника за националну безбедност итд. Приметно је да, на половини првог мандата Трамп започиње трговински рат са Кином, који ће се наставити и после доласка Џозефа Бајдена на функцију председника. Перцепција Кине као најзначајнијег изазивача и највеће претње САД у међународној арени карактеристика је Трампове политике. Није искључено да се Трамп обраћа Русији на другачији начин од својих претходника управо због овога. Из визуре Трампа пожељно је олабавити (или у крајњем случају – растурити) руско-кинеско

партнерство и тако оставити Пекинг без важног савезника у креирању равнотеже снага (Proković 2024, 84–94).

Приметно је да други мандат Трампа 2025. године почиње читавим низом неочекиваних одлука (увођење или повећавање царина на робе из Канаде и Мексика, отварање политичког фронта према ЕУ што се манифестује говором потпредседника Венса (*James David Vance*) на Минхенској безбедносној конференцији) и невероватних изјава (преотимање Гренланда од Данске, захтев за управљањем Панамским каналом, захтев Украјини да уступи своје критичне сировине). Такође, други мандат почиње и Трамповим телефонским позивом руском председнику Владимиру Путину и брзим организовањем билатералног сусрета у Ријад у између делегација које су предводили шефови дипломатија, а затим и директним сусретом два шефа државе на Аљасци. Сада САД желе хитно окончање оружаног сукоба, постизање мировног споразума и побољшавање односа са Русијом, па се због тога врло недипломатски (чему је иначе склон) Трамп и људи из његовог окружења обраћају Володимиру Зеленском (*Volodymyr Zelensky*), потенцирајући питање корупције повезане са америчким донацијама Украјини у периоду од 2022–2025. „У великом дипломатском заокрету”, након првог сусрета поред договора о формирању тима на виском нивоу за мировне преговоре о Украјини, усаглашено је и да се поново обнове дипломатске мисије, као и да се интензивирају разговори о економској сарадњи (Lee and Litvinova 2025). Ако су у западном делу света претходне Трампове одлуке и најаве деловале неочекивано и невероватно, за Американце и америчке савезнике (нарочито у Европи) је Трампов однос према Украјини изгледао апсолутно шокантно. Фаред Закарија (*Fareed Zakaria*), наводи како то представља „запањујући заокрет” који је „у одређеном смислу највећи заокрет у америчкој спољној политици у последњих осам деценија” (Zakaria 2025). Роџер Кепел (*Roger Köppel*) објашњава зашто се ово догађа: „Ратни добош против Русије, тај суманути план који пркоси сваком историјском искуству – да се Русија војно порази у њеном сопственом дворишту – неизбежно се показује као испразан, историјски слеп и опасан по друштво. Захваљујући очигледној небитности бриселских еврократа, постаје јасно да је овај сукоб између Украјине и Русије одувек био, као што смо овде писали, посреднички рат између америчке неоконзервативне

ратне лоби групе и поново уздигнуте Русије” (Köppel 2025). Поред напред изнетих претпоставки о узроцима Трамповог односа према Русији, треба још додати да разлози за промену курса могу бити и високи трошкови овог посредничког рата (при томе, крајње је неизвештан исход упркос високим трошковима) који је у једном тренутку могао прерасти у нуклерани рат, али и чињеница да је тај рат био „геополитичка инвестиција” америчких неоконзервативаца (дела републиканаца окупљених око породице Буш) и неолиберала (окупљених око Демократске партије), људи против којих је Трамп покренуо опсежну кампању на унутрашњем плану. Уочљиво је да, за разлику од преузимања дужности 2017. године, Трамп свој други мандат започиње далеко спремнији. Још и пре инаугурације најавио је именовање носилаца кључних функција, углавном људи који деле његове ставове о спољној и безбедносној политици, а регрутовани су из првог или другог ешалона Републиканске партије. Четири године проведене у опозицији Трамп је искористио за селекцију кадрова и окупљање управљачког тима. Због тога и поред неочекиваних одлука и невероватних изјава (за разлику од првог мандата) практично није било никаквих „искакања” појединаца из Трамповог окружења. Не само да му нико није противуречио, него су га у томе новопостављени званичници здушно подржавали. Амерички секретар за одбрану Пит Хегсет (*Pete Hegseth*), на састанку Контакт групе за одбрану Украјине (*Ukraine Defense Contact Group*, такође позната и као Рамштајн (*Ramstein group*)) средином фебруара 2025, саопштава осталим учесницима (савезницима из НАТО и другим партнерима) да чланство у НАТО више „није опција за Украјину”, те да се политичари у Кијеву морају спремити за преговарачки процес и одустати од идеје о повратку целокупне територије. Према њему, чланице Рамштајнске групе „морају се суочити са реалношћу” и одустати од „илузорног циља”. Он је још додао да ће већину финансијских обавеза и војних одговорности за стање у Украјини преузети европске земље, укључујући и потенцијално распоређивање мировних снага на терену, али да то неће подразумевати заштиту тих снага према одредби члана 5. Повеље НАТО. То практично значи да у случају било какве нове ескалације конфликта између руских и европских снага у Украјини САД неће имати обавезу да интервенишу. Хегсет је дошао „да директно и недвосмислено саопшти како сурова стратешка

реалност спречава Сједињене Државе да буду првенствено усредсређене на безбедност Европе. Сједињене Државе суочене су са озбиљним претњама по нашу домовину. Стога морамо, и већ јесмо, првенствено бити фокусирани на безбедност сопствених граница” (Cook and Cropp 2025).

За Трампову спољну политику, према овим образложењима, Украјина није приоритет, већ „рупа без дна” која је „појела” више стотина милијарди долара (директно или индиректно) за само три године, а да је при томе ова криза изродила нову претњу у смислу избијања нуклеарног рата. Имајући у виду остале изјаве и одлуке из првог мандата, Кина је кључна претња по интересе САД на спољнополитичком плану и Трамп би да слаби процес одржавања равнотеже снага у међународним односима интензивирањем кооперације са Русијом. Начин на који је то извео указује да Трамп доживљава Русију као велику силу, односно стиче се утисак у целокупној међународној заједници (ма како да дефинишемо овај појам) да је Русија равноправна са САД и да ће због тога бити уважени њени захтеви (преговарачки принципи које је саопштио Пит Хегсет су да нема чланства за Украјину у НАТО и да ће бити промене граница Украјине у корист Русије).

ТАЧКЕ (НЕ)СПОРАЗУМА: БУДУЋНОСТ РУСКО-АМЕРИЧКИХ ОДНОСА

Наравно, успостављање директне комуникације након три године непостојања било какве кооперације оцењено је позитивно међу руским истраживачима и коментаторима међународних односа. Русији је неопходно мировно решење за Украјину, пошто је оружани конфликт донео повећавање издатака за војне намене, велике људске губитке, али и промену околности како на унутрашњем (терористички акти, угрожавање безбедности, напади на инфраструктурне објекте) тако и на спољном плану (континуална конфронтација са колективним Западом, вођење исцрпљујућег хибридног рата који има и своју „конвенционалну димензију”). Ипак, стиче се утисак и да Русији није неопходно да „жури” са склапањем мировног решења. Поверење се релативно лако губи, али се зато тешко успоставља. Иако се политика Доналда Трампа, посматрано и са идеолошког и са геополитичког становишта – суштински разликује од позиција

Бајденове администрације, руско неповерење према предлозима који долазе из САД остаје високо, упркос „отвореним каналима” за комуникацију и директним разговорима званичника (посете изасланика америчког председника Стива Виткофа (*Steven Charles Witkoff*) Москви и специјалног представника председника Русије Кирила Димитријева (*Kirill Alexandrovich Dmitriev*) Мајамију током друге половине 2025. године).

Сергеј Караганов (*Sergey Alexandrovich Karaganov*) сумња да „сва прича о компромису и примирју своди се на замрзавање сукоба дуж линије сукобљавања. То ће им дати времена да поново наоружају остатке украјинске војске и, појачавајући је трупама из других земаља, започну нову рунду непријатељстава. Дакле, мораћемо поново да се боримо, али овог пута са мање повољних политичких позиција. Ако дође до најгорег, можемо и треба да представимо такав компромис као победу. Међутим, ово ће бити квази победа, и, искрено говорећи, победа Запада. Тако ће то бити виђено широм света, а и од стране многих у нашој земљи” (Karaganov 2025). Због тога, он заговара нови приступ који мора бити заснован на елиминисању узрока евентуалног обнављања оружаног сукоба у перспективи: „Ако и када се Американци повуку, Украјина ће прилично брзо бити поражена. Њени источни и јужни региони припашће Русији. Централни и западни делови данашње Украјине требало би да постану неутрална, демилитаризована држава са зоном забрањеног лета изнад ње, где свако ко не жели да живи у Русији и поштује наше законе може да дође. Биће закључено примирје. Након примирја, мораћемо да удружимо снаге са нашим пријатељима из светске већине како бисмо се позабавили проблемима са којима се човечанство суочава, чак и са Американцима, ако се коначно уразуме. Истовремено, биће апсолутно неопходно да се Европа неко време држи подаље од решавања светских проблема, јер она поново постаје главна претња себи и свету. Мир у Европи може се успоставити само када јој се поново сломи кичма, као што смо то учинили у прошлости победивши Наполеона (*Napoleon Bonaparte*) и Хитлера (*Adolf Hitler*), и када се промени садашња генерација њених елита” (Karaganov 2025).

Слично размишља и Ростислав Ишћенко (*Rostislav Ishchenko*): „Сједињене Државе желе да ово буде победа над Кијевом, а Русији је неопходно да фиксира победу над

Колективним Западом, који је изазвао украјинску кризу и захваљујући чијој подршци се Украјина тако дуго држала. САД су спремне да уступе било коју територију Украјине, па чак и целу, али за њих је важно да им не буде признат статус учесника у сукобу, већ статус посредника. Ми можемо бити флексибилни по питању граница, влада, укључивања, искључења и поделе територија (осим онога што је уставна територија Русије), али не можемо дозволити Западу да побегне од фиксирања свог, а не само украјинског, пораза у тренутној војној кризи. Дакле, руски став је да ми можемо да преговарамо са Кијевом, а можемо и једноставно да га дотучемо – како карта падне. Запад, тачније САД су они које ми обавезно чекамо за преговарачким столом као другу страну у сукобу, чији пораз намеравамо да утврдимо. Остали могу бити присутни, ако је Вашингтону пријатније да буде у друштву, али у принципу њихово присуство на преговорима (а неких и на политичкој мапи) није неопходно” (Ishchenko 2025).

Ендрју Корибко (*Andrew Korybko*) подсећа да су „два главна циља Русије у специјалној операцији демилитаризација и денацификација Украјине”, а отворено је како се то може реализовати чак и у договору са Трампом: „Нереално је замислити да ће Трамп пристати да дозволи Русији распоређивање оружаних снага широм Украјине како би то спровела, што значи да ће се то моћи постићи само дипломатским средствима, уз сагласност Кијева” (Korybko 2025). У пракси то значи да нити ће бити брзих решења, нити ће бити брзе имплементације када се решења установе. О денацификацији и демилитаризацији пише и Дмитриј Суслов (*Dmitry Suslov*), који још упозорава да „динамика и висок темпо који је Трамп узео у преговорима о Украјини повезују се са жељом не да се побољшају односи са Русијом, већ да се што пре постигне примирје на бојном пољу. Не свеобухватно решење са отклањањем основних узрока, него управо прекид ватре. Овај интерес је повезан, пре свега, са жељом Сједињених Држава да спрече потпуни пораз Украјине и њену трансформацију у Трампов лични Авганистан. Друго, са стремљењем САД да ослободе снаге и ресурсе из европских послова и пребаце их у борбу против Кине, трансферишући даље животно издржавање Украјине на Европљане” (Suslov 2025). Он наглашава да „интерес САД – чак и под Трампом – управо је супротан: Украјина треба да остане војно јака држава у западној орбити, чак и ако би њена

даља милитаризација била извршена о европском трошку. Биће изузетно тешко и једва могуће договорити се по овом питању” (Suslov 2025). Суслов предлаже да „сходно томе, потребно је инсистирати не само на формалном неуласку у алијансу, већ и на озбиљном ограничавању практичне сарадње Украјине и НАТО, земаља ЕУ, Велике Британије и САД у војној сфери – са циљем да се послератна Украјина претвори у истински неутрални тампон. Без доставе западног наоружања, без заједничких војних вежби, без обуке Оружаних снага Украјине од стране западних инструктора, без достављања обавештајних информација и, наравно, без распоређивања било каквих западних трупа на територији Украјине” (Suslov 2025). Већ цитирани Ишћенко чак сматра да ни решавање Украјинске кризе неће помоћи стабилизацији међународних односа: „украјинска криза је само део глобалне кризе, важан, али не и најважнији. Глобална криза неће ускоро престати. Превише сила је у њу укључено. Ако је Украјина, која је имала веома ограничене ресурсе, уз ограничену војно-техничку и финансијску помоћ Запада, више од три године водила рат пуних размера против Русије, онда је лако разумети да ће ресурси Русије, Кине, Сједињених Држава и њихових савезника бити довољни не за године, већ за деценију или две конфронтације (ако она не пређе у светски рат, већ задржи природу локалних војних сукоба и свеобухватног економског рата)” (Ishchenko 2025). Када је о глобалним процесима и геополитичким интересима реч, Александар Дугин (*Alexander Dugin*) констатује како „Трампа намерава да Кини одсече све могућности да настави досадашњим курсом. Трамп види Кину као главног конкурента америчкој хегемонији и већ је започео нову рунду економског и трговинског рата, који је већ био карактеристичан за Бајденову администрацију, али не са оваквим интензитетом. Русија очигледно не представља велику претњу Трампу, али Кина то јесте. Стога ће се тежиште америчке спољне политике вероватно померити са Русије на Кину”. Он још уочава да Трампа „нервира БРИКС и чак му прети санкцијама због напуштања долара у светској трговини, упозоравајући на одмазду за покушај увођења неке друге глобалне резервне валуте. Али, у исто време, он сам активно уводи економију криптовалута, што је, у суштини, одвајање глобалних финансија од монопола на емисију. Зато треба обраћати пажњу не на његове појединачне изјаве и гестове, па чак ни на Трампове

конкретне политичке кораке, већ на идеолошки и геополитички модел који он следи” (Dugin 2025).

Поред тога што се у руској политичкој јавности сумњичаво гледа на започети процес, најаву постизања руско-америчког договора на начин како је то предложио Трамп наишла је и на жестока оспоравања и/или критике и у САД и у западноевропским државама. Најблаже делују упозорења како су брза решења недостижна и због тога позиви америчком председнику да преиспита своју позицију (Ryan 2024). Далеко оштрија су упозорења да се његов приступ према Украјинској кризи и односима са Русијом може претворити у потпуну пропаст (Ash 2024; Baev 2025; Caryl 2025; Kramer 2025). Роберт Кејган (*Robert Kagan*) констатује: „Ако Украјина падне, тешко ће је представити као било шта друго осим као дебакл за Сједињене Државе и за њиховог председника” (Kagan 2025). Исто као што постоји руско неповерење према америчким предлозима, тако и постоји страховање у САД и Западној Европи да би се брзо склапање договора са Русијом претворило у катастрофу по НАТО и ЕУ. Непосредно након инаугурације, када је рејтинг америчког председника (по правилу) врло висок, Трампова администрација може занемаривати упозорења и критике и позивати се на легитимитет који је председник добио на изборима. Међутим, како време буде пролазило, а уколико не буде одрживог решења, тај легитимитет може се крунити, што значи и да ће утицај упозорења и критика постајати све шири. Једноставно, у периоду од 2022–2025. године околности су неповратно промењене, конфронтација је била отворена и потпуна, одигравала се у форми хибридног рата (који је имао и своју конвенционалну димензију у вођењу посредничког рата НАТО против Русије на тлу Украјине). Упркос иницијативи за мировно решење и директним преговорима неповерење је остало и опстало.

ЗАКЉУЧАК: ПУТ КА УСПОСТАВЉАЊУ „КОНТРОЛИСАНЕ КОНФРОНТАЦИЈЕ”

Трампов „запањујући заокрет” у Украјини (како га је квалификовао Фаред Закарија), посматрано са теоријског становишта, може представљати почетак „контролисања конфронтације” између Русије и САД. Такође, начелно посматрано,

успостављање „контролисане конфронтације” јесте основа за креирање режима стратешке стабилности између две велике силе. Амерички председник преузео је иницијативу, успоставио је директну комуникацију са Владимиром Путином, састао се са њим и након тога су организовани сусрети делегација на високом нивоу, изнео је предлог (преко секретара за одбрану) о начелима решавања Украјинске кризе који у одређеној мери уважавају ставове Русије (та начела су апсолутно неприхватљива за велики број чланица НАТО и ЕУ, мада је упитно колико ће руководства свих тих држава бити спремна да се јавно конфронтирају са Трамповом администрацијом) и суштински прихватио Русију као равноправног саговорника. Оваквим приступом Трамп је легитимизовао статус Русије као велике силе у међународним односима, чиме је елиминисао први разлог неспоразумевања Путина са Бајденом. Ипак, крајње је неизвесно колико ће елиминисање тог разлога, уз пратеће Трампове иницијативе бити довољно за остваривање режима стратешке стабилности у руско-америчким односима. Оно што је било најважнији предуслов за наставак кооперације 2021. године није предуслов и 2025. Уосталом, Русију након усвајања нове Концепције спољне политике више и није интересовало да јој САД признају или легитимизују било какав статус у међународним односима. Успостављање равнотеже снага одиграло се ескалацијом конфликта у Украјини и то је оставило драматичне последице, како по међународне односе тако и по постављање кључних актера светске политике. Русија је дефинисала нове циљеве, има нове савезнике, означила је нове непријатеље, за њу Украјина јесте најакутнија криза, али није и једина тема због које постоји конфронтација са „колективним Западом”. Урушено је поверење између Русије и западних актера (САД, НАТО, ЕУ, Г7) и ту се у кратком року може мало шта учинити. Истовремено, Трампове иницијативе нису добро дочекане нити подржане на „колективном Западу”, поготово међу европским државама. Да ли ће и колико САД бити способне да саме учествују у креирању стратешких договора око најважнијих питања међународних односа, без учешћа савезника и подршке међународних организација које је „колективни Запад” стварао претходних осам деценија, за сада је врло упитно. То зависи од великог броја фактора, од којих су неки и непредвидиви. У анархичним међународним односима свако

гледа свој интерес, ослања се на принцип самопомоћи, па су стога могуће (у одређеној мери и на одређене начине) конфронтације и између „пријатељских држава”. Овим налазима потврђују се постулати структуралног реализма изнети у уводном делу рада. Наиме, и поред жеље да директним преговорима ублаже факторе који утичу на ограничавање њиховог положаја, досадашњим применом принципа самопомоћи обе стране и ескалацијом кризе у Украјини која је прерасла у оружани сукоб, промењене су околности у међународном окружењу и самим тим карактер међународних односа. Успостављање равнотеже снага одиграва се у другачијем окружењу.

Зато и будућност руско-америчких односа изгледа врло неизвесно и поред тога што би амерички председник желео да те односе поправи. Организовати кооперацију (макар и уз „контролисану конфронтацију” или надметање како је то описао Бајден) након три године ескалације оружаног сукоба показује се врло захтевним и тешко достижним послом. Разлог за то може се тражити у анализи Ростислава Ишћенка и новим руским захтевима које кандидује. Када се нови поредак успоставља кроз конфронтацију, онда се очекује да буде успостављен или миром две сукобљене стране које после извесног времена, неспособне да остваре победу – признају једна другој нови статус, или поразом једне од страна у тој конфронтацији. Или се договором успоставља нови режим или победник пресудно утиче на дефинисање нових правила игре и тако се, заправо, детерминише стратешка стабилност. У конкретној ситуацији ипак нема договора о миру пошто на њега не пристају све западне земље (европске државе говоре само о примирју или се противе Трамповим иницијативама) чиме се предлог у одређеној мери делегитимизује, то јест конфронтација се може настављати након периода затишја или истеком примирја, а уколико се конфронтација наставља онда могу бити и створене неке нове околности у којима би се преговарало за само неколико месеци (ситуације када нове околности на фронту пресудно утичу на постизање договора или када у међународним односима или глобалној економији наступају неке нове фазе које мењају распоред снага). Пут ка успостављању „контролисане конфронтације” заправо је дугачак (то је процес који траје), кривудава (скопчан са многим неизвесностима) и небезбедан (лоше околности настале су непоштовањем правила и процедура), тако

да нема никакве гаранције да ће се његовим започињањем стићи до режима стратешке стабилности. Трампова иницијатива, гледано из угла смањивања напетости у билатералним односима са Русијом и спречавања могућег избијања нуклеарног сукоба јесте веома значајна (уосталом, Доналд Трамп остао је запамћен као амерички председник који у свом првом мандату није започео ниједан нови рат), но није сигурно да она може довести до успостављања трајног мира у Украјини. За тако нешто неопходно је или да за своју идеју добије несумњиву подршку европских савезника САД или да једна од страна у сукобу оствари пресудно напредовање на фронту чиме би се конфронтација заправо завршила војним поразом друге стране.

РЕФЕРЕНЦЕ

- Батюк, Владимир Игоревич. 2018. *Холодная война между США и СССР (1945–1991). Очерки истории*. Москва: Издательство Весь Мир.
- Караман, Александр Акимович. 2023. “Распад Украины как следствие государственного переворота.” *Вестник РПА* 3: 39–56. DOI: 10.33874/207299362023033856.
- Крамаренко, Александр. 2023. “СВО на Украине: почему новая Отечественная? Непричесанные мысли.” *Международная жизнь*. Last Accessed December 25, 2025. <https://interaffairs.ru/jauthor/material/2806>.
- Концепция внешней политики Российской Федерации*. 2013. [The Concept of the Foreign Policy of the Russian Federation]. Moscow: President of the Russian Federation.
- Концепция внешней политики Российской Федерации*. 2015. [The Concept of the Foreign Policy of the Russian Federation]. Moscow: President of the Russian Federation.
- Концепция внешней политики Российской Федерации*. 2023. [The Concept of the Foreign Policy of the Russian Federation]. Moscow: President of the Russian Federation.
- Крысенко, Д. С. 2021. “Роль США в организации движения «Евромайдан» на Украине (ноябрь 2013 – февраль 2014 гг.)” *Архонт* 22 (1): 15–29.

- Полынов, Матвей Фёдорович. 2008. “Холодная война как способ борьбы США против СССР.” *Общество. Среда. Развитие* 3 (8): 36–54.
- Arbatova, Nadezhda. 2022. “Were the Minsk agreements doomed to failure? An alternative history.” *Pathways to Peace and Security* 1 (62): 107–120. DOI: 10.20542/2307-1494-2022-1-107-120.
- Ash, Timothy Garton. 2024. “Trump’s return is terrible news for Ukraine. Europe should step into the breach – but will it?” *European Council on Foreign Relations*. November 8, 2024. <https://ecfr.eu/article/trumps-return-is-terrible-news-for-ukraine-europe-should-step-into-the-breach-but-will-it/>.
- Baev, Pavel. 2025. “Trump’s Logic of Deal-Making Versus Putin’s Logic of War-Making.” *Oslo: Peace Research Institute Oslo*. February 12, 2025. <https://www.prio.org/blogs/1170>.
- Bensaada, Ahmed. 2014. “Ukraine: autopsie d’un coup d’État.” *Mondialisation*. February 27, 2022. https://www.mondialisation.ca/ukraine-autopsie-dun-coup-detat/5372363?doing_wp_cron=1741076593.8342900276184082031250.
- Blagojević, Veljko. 2025. „Srbija i prošireno odvracanje: iskustva i putokazi.” *Politika nacionalne bezbednosti* 28 (1): 41–57. DOI: 10.5937/pnb28-56266.
- Bodrova, Elena Vladimirovna. 2017. “Osnovnye konceptual’nye podhody k probleme raspada SSSR” [The main conceptual approaches to the problem of the collapse of the USSR]. In *Nauka: ot idei k rezul’tatu: Mezhdunarodnoe nauchnoe periodicheskoe izdanie po itogam Mezhdunarodnoj nauchno – prakticheskoy konferencii* 3 – 2: 154–157. Surgut: Surgut State University.
- Borger, Julian. 2014. “Barack Obama: Russia is a regional power showing weakness over Ukraine.” *The Guardian*. March 25, 2014. <https://www.theguardian.com/world/2014/mar/25/barack-obama-russia-regional-power-ukraine-weakness>.
- Campbell, Aidan Vern, Elizabeth W. Chan, Kenith Chan, Daniel J. Chiacchia, Ashley Dhillon, Morgan McLean, Evi Myftaraj, Haeyoung Gideon Park, Vadym Vasiutynskyi, and Felix Cheung [Campbell et al.]. 2025. “The Impact of the Euromaidan on Ukrainian Subjective Well-being.” *OSF*. September 30, 2025. https://osf.io/preprints/psyarxiv/d2bqh_v1.

- Caryl, Christian. 2025. "A Grand Bargain With Russia Would Be a Disaster." *Foreign Policy*. February 20, 2025. <https://foreignpolicy.com/2025/02/20/trump-china-russia-grand-bargain-nixon/>.
- Chayinska, Maria, Anca Minescu, and Craig McGarty. 2019. "'We fight for a better future for our country': Understanding the Ukrainian Euromaidan movement as the emergence of a social competition strategy." *British Journal of Social Psychology* 58 (1): 45–65. DOI: 10.1111/bjso.12283.
- Cook, Lorne, and Tara Cropp. 2025. "US defense chief suggests Ukraine should abandon hope of winning all territory back from Russia." *Associated Press*. February 12, 2025. <https://apnews.com/article/nato-ukraine-us-hegseth-trump-russia-a3ca747b102cae6737436596444a32d0>.
- Cox, Michael. 2000. "From the cold war to strategic partnership? US-Russian relations since the end of the USSR." In *Russia after the Cold War*, eds. Mike Bowker and Cameron Ross, 258–279. London: Routledge.
- Domanska, Maria. 2023. "Putin's Wunderwaffe: The Bugbear of Russia's Collapse." *Zentrum Liberale Moderne*. September 20, 2023. <https://libmod.de/en/expert-network-russia-disintegration-domanska/>.
- Dugin, Aleksandr. 2025. "U Trampa est' plan." *RIA Novosti*. February 6, 2025. <https://ria.ru/20250206/tramp-1997580820.html>.
- Filitov, Aleksei. 2011. "The End of the Cold War and the Dissolution of the USSR." *Journal of Modern European History* 9 (3): 298–307. DOI: 10.17104/16118944_2011_3_298.
- Hundorova, Tamara. 2016. "Ukrainian Euromaidan as Social and Cultural Performance." In *Revolution and War in Contemporary Ukraine. The Chalange of Change*, ed. Olga Bertelsen, 161–179. Stuttgart: Ibidem-Verlag.
- Ishchenko, Rostislav. 2025. "Мир, к которому мы стремимся." *Ukraine.ru*. January 31, 2025. <https://ukraina.ru/20250131/1060717493.html>.
- Jervis, Robert. 2023. "The Trump Experiment." In *Chaos Reconsidered. The Liberal Order and the Future of International Politics*, eds. Robert Jervis, Stacie Goddard, Diane N. Labrosse and Joshua Rovner, 13–27. New York: Columbia University Press.
- Kagan, Robert. 2025. "Trump is facing a catastrophic defeat in Ukraine." *The Atlantic*. January 7, 2025. <https://www.theatlantic.com/>

- international/archive/2025/01/trump-putin-ukraine-russia-war/681228/.
- Kalabuhov, Igor. 2024. „Ruska nuklearna doktrina – čitaj pažljivo.” *Glas Srpske*. 3. decembar 2024. <https://www.glassrpske.com/lat/novosti/stav/ruska-nuklearna-doktrina-citaj-pazljivo/554582>.
- Karaganov, Sergej. 2024. „Pobeda u ratu ili raspad Rusije.” *Novi standard*. 15. septembar 2024. <https://standard.rs/2024/09/15/sergej-karaganov-pobeda-u-ratu-ili-raspad-rusije/>.
- Karaganov, Sergey. 2025. “Musings Before a New Round.” *Karaganov.ru*. January 21, 2025. <https://karaganov.ru/en/musings-before-a-new-round/>.
- Köppel, Roger. 2025. “Stunde der Wahrheit.” *Die Weltwoche*. February 19, 2025. <https://weltwoche.ch/story/stunde-der-wahrheit-3/>.
- Korotčenko, Igor. 2024. „Cilj NATO vežbi je priprema za nuklearni rat sa Rusijom.” *RT Balkan*. 12. oktobar 2024. <https://rt.rs/rusija/112708-nato-vezbe-rusija-nuklearno-oruzje/>.
- Korybko, Endrju. 2025. „Kako će izgledati pregovori Rusije i SAD o Ukrajini?” *Novi standard*. 14. februar 2025. <https://standard.rs/2025/02/14/kako-ce-izgledati-pregovore-rusije-i-sad-o-ukrajini/>.
- Kowal, Pavel. 2023. “Could Russia disintegrate?!” *GIS Reports Online*. August 28, 2023. <https://www.gisreportsonline.com/r/russia-disintegrate/>.
- Kramer, David. 2025. “Why Trump Is Wrong About Russia’s Invasion of Ukraine.” *Foreign Policy*. February 19, 2025. <https://foreignpolicy.com/2025/02/19/trump-russia-ukraine-invasion-zelensky-putin/>.
- Krapfl, James, and Elias Kühn von Burgsdorff. 2023. “Ukraine’s Euromaidan and Revolution of Dignity, ten years later.” *Canadian Slavonic Papers* 65 (3-4): 325–334. DOI: 10.1080/00085006.2023.2293420.
- Lebedeva, Olga, and Aleksandr Bobrov. 2023. “Konceptia vneshnei politiki Rossii 2023: strategia mnogooplyarnogo mira.” *Russian International Affairs Council*. May 2, 2023. <https://russiancouncil.ru/analytics-and-comments/analytics/kontsepsiya-vneshney-politiki-rossii-2023-strategiya-mnogopolyarnogo-mira/>.
- Lee, Matthew, and Dasha Litvinova. 2025. “Russia and US agree to work toward ending Ukraine war in a remarkable diplomatic shift.” *Associated Press*. Last accessed December 20, 2025. <https://apnews>.

- com/article/russia-ukraine-war-riyadh-talks-trump-putin-rubio-0c3beebfef5839e9d509ff58239a6bc5Ж.
- Medvedev, Dmitrij. 2024. „Upotrebićemo nuklearno oružje ako ponestane strpljenja.” *Politika*. 14. septembar 2024. <https://www.politika.rs/scc/clanak/632511/medvedev-upotrebicemo-nuklearno-oruzje-ako-ponestane-strpljenja>.
- Merilini, Cesare. 1990. “The US-USSR Relationship and Its Likely Impact on Nuclear Proliferation.” In *Nuclear Non-Proliferation*, eds. Michael P. Fry, Patrick Keatinge and Joseph Rotblat, 95–115. Berlin: Springer.
- Minzarari, Dumitru. 2021. “Making Sense of the Contested Biden-Putin Summit.” *SWP Comment*. Last Accessed December 25, 2025. https://www.swp-berlin.org/publications/products/comments/2021C41_Biden-Putin_Summit.pdf.
- Naumov, Viktor I. 2006. *The Deliberate Disintegration of the USSR. The Universal Tragedy*. Moscow: KomKniga.
- Nedić, Pavle, and Marko Mandić. 2022. „Američko-rusko približavanje: (ne)moguć pravac za američku spoljnu politiku.” *Politika nacionalne bezbednosti* 21 (2): 139–157.
- Palve, Shubhangi. 2025. “Putin’s Fall Will Lead To Russian Disintegration As Moscow Sits On Volcano Of Civil War, Ethnic Conflict: Separatist Group.” *Eurasian Times*. February 10, 2025. https://www.eurasiantimes.com/atesh-warns-of-looming-ethnic-uprising-in-russia-will-putins-fall-spark-civil-war/#google_vignette.
- Podlesny, Pavel T. 2007. „Россия и США в наступившем столетии: проблемы и перспективы.” *USA and Canada: economy, politics, culture* 5 (449): 61–76.
- Politika. 2022. „Bivši francuski predsednik: Merkelova je rekla istinu o Minskom sporazumu.” *Politika*. 30. decembar 2022. <https://www.politika.rs/scc/clanak/530912/bivsi-francuski-predsednik-merkelova-je-rekla-istinu-o-minskom-sporazumu>.
- Preston, Thomas. 2021. “Deterrence, Compellence, and Containment in the Trump Foreign Policy: Comparing Present and Past Strategies of American Leadership.” In *The Trump Doctrine and the Emerging International System*, eds. Stanley A. Renshon and Peter Suedfeld, 155–179. London: Palgrave Macmillan.
- Proroković, Dušan. 2018. *Era multipolarnosti*. Beograd: Službeni glasnik.

- Proroković, Dušan. 2021. „Ima li pilota u Americi: Šta to namerava Bajden sa Rusijom i Kinom?” *Radio Sputnik*. 28. novembar 2021. <https://sputnikportal.rs/20211128/ima-li-pilota-u-americi-sta-to-namerava-bjaden-sa-rusijom-i-kinom-video-1132004785.html>.
- Proroković, Dušan. 2022. „Nesagledive posledice Zapadne hysterije: Proglasiti Rusiju za otpadničku državu ima veliku cenu.” *Radio Sputnik*. 4. april 2022. <https://sputnikportal.rs/20220404/nesagledive-posledice-zapadne-hysterije-proglasiti-rusiju-za-otpadnicku-drzavu-ima-veliku-cenu-1136093686.html>.
- Proroković, Dušan. 2023. „Položaj Rusije u multipolarnom svetu i strateške opcije Srbije.” *Srpska politička misao* 79 (1): 41–64. DOI: 10.5937/spm7942705.
- Proroković, Dušan. 2024. “US vs. China: A Battle for the 21st Century.” In *The 4th “Dialogues on China” International Academic Conference: Harvesting the Winds of Change: China and the Global Actors*, eds. Stanley A. Renshon and Peter Suedfeld, 84–97. Belgrade: Institute of International Politics and economics.
- Ruwitch, John. 2021. “Biden and China’s Xi strike a ‘respectful’ tone in video chat amid tension.” *NPR*. November 16, 2021. <https://www.npr.org/2021/11/16/1055944979/biden-and-chinas-xi-strike-respectful-tone-in-video-chat-amid-tension>.
- Ryan, Mick. 2024. “Trump may surprise us on the Ukraine war.” *Lowy Institute*. August 2024. <https://interactives.lowyinstitute.org/features/2024-us-presidential-election/donald-trump/article/trump-and-ukraine/>.
- Schveda, Yuriy, and Joung Ho Park. 2016. “Ukraine’s revolution of dignity: The dynamics of Euromaidan.” *Journal of Eurasian Studies* 7 (1): 85–91. DOI: 10.1016/j.euras.2015.10.007.
- Shakleina, Tatiana A. 2022. *Russia and the USA in Modern International Relations*. Moscow: Aspekt Press.
- Shevsky, Dmitry. 2022. “Euromaidan Revolution in Ukraine.” In *Handbook of Revolutions in the 21st Century. Societies and Political Orders in Transition*, eds. Jack A. Goldstone, Leonid Grinin and Andrey Korotayev, 851–863. Berlin: Springer.
- Sogrin, Vladimir V. 2015. “Динамика соперничества СССР и США в период Холодной войны” [The dynamics of the rivalry between the USSR and the USA during the Cold War. 1945–1991]. *New and modern history* 6 (2015): 36–52.

- Stefanović, Andrej, and Marina Kostić-Šulejić. 2024. "Making a comprehensive arms control agreement for Europe in times of crisis: rationale, structures and outcomes." *Politika nacionalne bezbednosti* 27 (2): 79–107. DOI: 10.5937/pnb2751889.
- Stent, Angela. 2015. *The Limits of Partnership. U.S.-Russian Relations in the Twenty-First Century*. Princeton: Princeton University Press.
- Stent, Angela. 2024. "How would Trump and Harris handle the Russia-Ukraine war?" *Brookings*. October 1, 2024. <https://www.brookings.edu/articles/how-would-trump-and-harris-handle-the-russia-ukraine-war/>.
- Suslov, Dmitriy. 2025. "Calling a (not)friend." *Kommersant*. February 14, 2025. <https://www.kommersant.ru/doc/7512971>.
- Thumann, Michael. 2022. "Hassnachricht aus Moskau." *Die Zeit*. December 22, 2022. <https://www.zeit.de/2022/53/angela-merkel-russland-krieg-wladimir-putin>.
- Timofeev, Ivan. 2023. "Россия: путь к мировому большинству." *Russian International Affairs Council*. April 5, 2023. <https://russiancouncil.ru/analytics-and-comments/analytics/rossiya-put-k-mirovomu-bolshinstvu/>.
- Vanaik, Achin. 1991. "US-USSR Relationship: The Long View." *Economic and Political Weekly* 26 (50): 2885–2895.
- Waltz, Kenneth. 1979. *Theory of International Relations*. Reading: Addison-Wesley.
- Welch Larson, Deborah. 1997. *Anatomy of Mistrust. U.S. – Soviet Relations During the Cold War*. Ithaca and London: Cornell University Press.
- Zakaria, Fareed. 2025. "'Breathtaking reversal in US foreign policy': Fareed Zakaria reacts to Trump's attacks on Zelensky." *CNN*. February 19, 2025. <https://edition.cnn.com/2025/02/19/politics/video/fareed-zakaria-trump-zelensky-ukraine-russia-src-digvid>.

Dušan Proroković*

*Institute of International Politics and Economics, Belgrade,
Republic of Serbia*

RUSSIAN-AMERICAN RELATIONS IN DONALD TRUMP'S SECOND TERM: BETWEEN DESIRES AND REALITY**

Resume

Donald Trump's initiative to restore Russian-American relations by resolving the Ukrainian crisis, while partially respecting Russia's demands, seemed surprising. It was described as a kind of U-turn in American foreign policy. However, the question is not only what effect such U-turns in bilateral and/or international relations can have, but also whether they can be carried out without significant consequences. On the one hand, the Ukrainian crisis is complex; it decisively determines continental security and therefore, European countries are interested in its resolution. On the other hand, after four years of confrontation, trust between Russia and the collective West has been destroyed, and time is needed to restore it. This research examines the reasons and scope of Donald Trump's initiative. There is a big difference between the publicly proclaimed desire to contribute to establishing peace and improving Russian-American relations and the realities that arise from the establishment of a balance of power through confrontation. The paper consists of five parts. The introductory section explains the theoretical and methodological frameworks, presents the research question and hypothesis, and defines the concept of "controlled confrontation". The second part describes the process by which an absolute breach of trust between Russia and the USA led to an escalation of the confrontation. The third part examines changes in the Russian Foreign Policy Concept, and the fourth part examines how the

* E-mail address: dusan@diplomacy.bg.ac.rs; ORCID: 0000-0003-3064-2111.

** The research was conducted within the project "Serbia and Challenges in International Relations in 2025", implemented by the Institute of International Politics and Economics during 2025.

growth of distrust and changes in doctrinal documents contributed to the misunderstanding. The last part is the concluding remarks.

Keywords: Donald Trump, Ukraine, Russia, foreign policy, peaceful solution, controlled confrontation, international order.

* Овај рад је примљен 26. јануара 2026. године, а прихваћен за штампу на састанку Редакције 27. фебруара 2026. године.